

ELŐTERJESZTÉS
VESZÉLYHELYZET KERETÉBEN MEGHOZANDÓ
DÖNTÉSRE

Tárgy: Az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának értékelése

Előterjesztő: Ferencz István alpolgármester

Tisztelt Polgármester Úr!

A Kormány a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Korm. rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 46. § (4) bekezdése alapján a veszélyhelyzetben a települési önkormányzat feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja azzal, hogy ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási közzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

A Kat.-ban meghatározott jogkört a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 9. §-ában meghatározott jóhiszeműség és társadalmi rendeltetésnek megfelelő joggyakorlás elvével összhangban kell gyakorolni és a meghozott döntéseknek mindenkor meg kell felelniük a szükségesség és arányosság követelményének.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít, melyet a Képviselő-testület megtárgyal. Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. sz. melléklete írja elő.

A veszélyhelyzetre tekintettel meghozott döntések esetében a Miniszterelnökség és a Belügyminisztérium 2020. március 27. napján kelt tájékoztatója tartalmazza, hogy a polgármester a jogkörét milyen esetekben, milyen feltételekkel gyakorolhatja.

A Polgármester által elfogadott értékelést Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére kell megküldeni. A Gyámügyi Osztály az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi

önkormányzat felé, amely javaslatot a helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgál és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a hivatalt.

Az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat alapvetően a Gyvt., a Gyer. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozása alapján látja el.

Jelen beszámoló ezen keretek között foglalja össze a 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen végzett munkát. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A jogszabályokban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatóak a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek esélyeinek javítására, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében prevenciós intézkedések megtételére.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka átfogó képet tükröz a szakterülethez kapcsolódó intézmények, hatóságok tevékenységéről, bemutatja a rendszer működésének sokszínűségét. A szakmaközi megbeszélések, az éves gyermekvédelmi/jelzőrendszeri tanácskozás résztvevői folyamatosan erősítik azt a megállapítást, hogy a Budapest XVIII. kerületben a helyi gyermekvédelmi rendszer kiépült, a szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve végzik feladataikat. Az együttműködés az elmúlt évek folyamán sokat javult és ennek további erősítése minden terület számára közös célként fogalmazódott meg. Az értékelésben szereplő adatokat a hatóság és intézmények beszámolóit tartalmazták.

Fentiek alapján kérem tisztelt Polgármester urat, hogy a mellékelt „Az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának értékelése” megnevezésű dokumentumban foglaltakat fogadja el.

Határozati javaslat:

...../2020.() polgármesteri határozat

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata
Polgármestere úgy dönt, hogy

1. katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésére figyelemmel – a Képviselő-testület hatáskörében eljárva az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának értékelését az előterjesztés 1. melléklete szerinti tartalommal elfogadja,

2. felkéri az ezen feladat ellátásáért felelős Alpolgármestert és a Jegyzőt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 1 pont tekintetében a közzététellel egyidejűleg, 2. pont tekintetében: 2020. május 31.

Felelős: polgármester, alpolgármester, jegyző

Budapest, 2020. MÁJ. 18

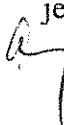

Ferencz István
alpolgármester

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

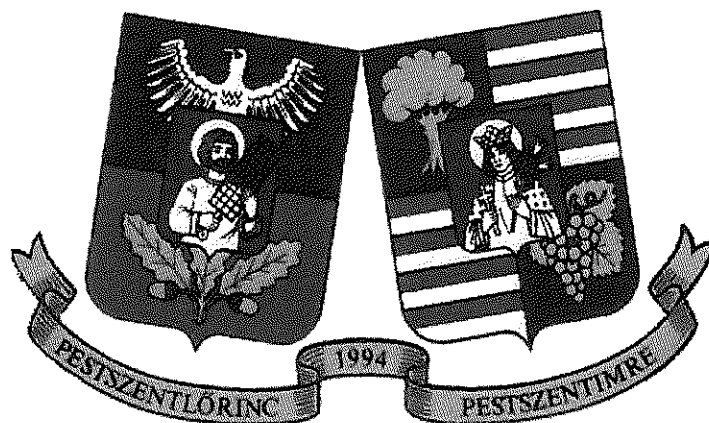

dr. Rönyecz Róbert
jegyző

Melléklet: Az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának értékelése

**BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE
ÖNKORMÁNYZATA**

**AZ ÖNKORMÁNYZAT
2019. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATELLÁTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Kerületünk demográfiai mutatói	3
2. Az Önkormányzat által nyújtott pénzübeli és természetbeni támogatások	6
2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	6
2.1.2. Pénzübeli ellátás	9
2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet	9
2.1.4. Szüneti gyermekétkeztetés	10
2.2. Rendkívüli települési támogatás	10
2.3. Gyermekétkeztetés	11
2.4. Tankönyvtámogatás	13
2.5. Egyéb, gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások	13
3. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	16
3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás	16
3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás, ellenőrzések	17
3.1.2. Szakmai tevékenység	19
Prevenációs tevékenység	19
Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	23
Család- és gyermekjóléti szolgáltatás	23
Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok	24
Család- és Gyermekjóléti Központ	30
Gyermekek Átmeneti Otthona	34
Családok Átmeneti Otthona	39
3.2. Gyermek napközbeni ellátása	41
3.2.1. Bölcsődei ellátás	41
3.2.2. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet	56
4. Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok	58
5. Az önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés.....	59
Összegzés	61

**Az Önkormányzat 2019. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának értékelése**

1. KERÜLETÜNK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

A kerület összlakossága népesség nyilvántartásunk adatai alapján 2019. évben **98.000** fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és **3.304** fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy, összesen **101.304 fő**. A két nagy településrész az állandó lakosokat figyelembe véve: Pestszentimre (23.617 fő) és Pestszentlőrinc (74.383 fő) állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosságát foglalja magába.

Az állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személyeket figyelembe véve az összlakosság **17,44%-a** – 17.094 fő – **0-18 év** közötti, **5,41%-a** – 5302 fő – fiatal felnőtt, azaz **19-24 év** közötti, **50,37%-a** – 49.361 fő – **25-60 év** közötti és **26,78%-a** – 26.243 fő – a lakosságnak **61 év feletti**.

Az évek óta 100 ezer fő körüli állandó lakos kb. 75-25%-ban oszlik meg a két kerületrészt között. A kerületben öt lakótelep található, ahol az összlakosság kb. 25-30%-a él. A „Havanna” nemcsak kerületen belül, hanem városszerte is ismert. E lakótelepen él az összlakosság mintegy 15%-a. A kerületrész nemcsak a lakói nagy száma, hanem szociális helyzetük miatt is igényli a fokozottabb gyermekvédelmi tevékenységet és az anyagi támogatást.

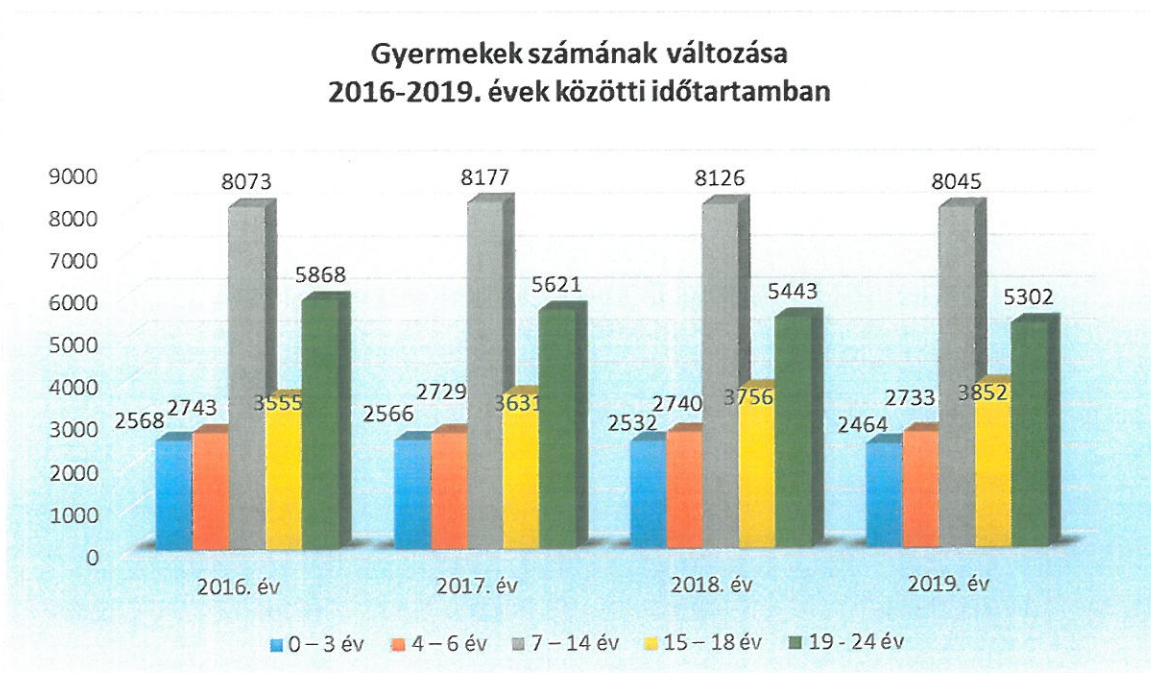
A kerület lakosságának korcsoportonkénti megoszlása

Év	Lakosság	0 – 18 év	19 – 24 év	25 – 60 év	61 év felett
2016.	101.722 (98.935 állandó, 2.787 tartózkodási hely)	16.939	5.868	49.471	26657
2017.	101.530 (99.115 állandó, 2.415 tartózkodási hely)	17.103	5.621	49.790	26489
2018.	101.463 (98.761 állandó, 2.702 tartózkodási hely)	17.154	5.443	49.745	26419
2019.	101.304 (98.000 állandó, 3.304 tartózkodási hely)	17.094	5.302	49.361	26.243

A gyermek- és fiatalkorúak és fiatal felnőttek száma a kerületben

Év	0 – 3 év	4 – 6 év	7 – 14 év	15 – 18 év	19 - 24 év
2016.	2568	2743	8073	3555	5868
2017.	2566	2729	8177	3631	5621
2018.	2532	2740	8126	3756	5443
2019.	2464	2733	8045	3852	5302

A gyermekvédelmi tevékenység a 0-18 év közötti gyermek- és fiatalkorúakra, valamint a 19-24 év közötti fiatal felnőtt korúakra terjed ki, akik összesen 22.396 fő, a **kerület állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosságának 22,85%-át** jelentik. 2019. évben az újszülöttek száma 793 gyermek.

2019. évben a **0-18 év** közötti korosztály (17.094 fő) korcsoportos megoszlása az alábbi számokkal jellemezhető: **0-3 év között 2464 fő, 4-6 év között 2733 fő, 7-14 év között 8045 fő, és 15-18 év közötti 3852 fő.**

A 0-18 év közötti korosztály összlétszáma az előző évhez képest 60 fővel csökkent. A 0-3 év közöttiek létszáma 68 fővel, a 4-6 év közötti korcsoport száma 7 fővel csökkent. A 7-14 év közötti korcsoport száma 81 fővel csökkent, a 15-18 év közöttiek létszáma 96 fővel növekedett.

A 19-24 év közötti fiatal felnőttek létszáma a beszámoló időszakában 141 fővel csökkent.

A fejlett európai országokhoz hasonlóan Magyarország számára is az egyik legnagyobb demográfiai kihívást a társadalom öregedése jelenti. Hazánkban a népesség öregedési folyamata gyorsul. Az utóbbi évtizedekben az alacsony termékenység, az átlagos élettartam

meghosszabbodása következtében a világ számos országában, így Magyarországon is megnövekedett az idősebb korosztályok népességben belüli aránya.

A demográfiai öregedés európai és hazai szinten is dokumentált jelenség, Magyarországon a 65 évnél idősebb népesség aránya 1990-ben 13%-ot tett ki, majd 2001-re elérte a 15%-ot, 2011-re pedig már a 17%-ot (KSH 2011. évi adatai szerint). A legutóbbi adatok szerint – 2014. év vonatkozásában – a fentiekben említett korcsoport aránya 17,5%-ra emelkedett. Az Eurostat előrejelzései szerint a mutató értéke a jövőben még erőteljesebben fog növekedni, 2060-ra eléri majd a 29%-ot (Eurostat 2015.).

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint a közjövőben az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztályt alkalmazkodásra kényszerít.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK

A gyermekek védelmét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott pénzbeli, természetbeni támogatások és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alap- és szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A Gyvt. célja a gyermek- és ifjúságvédelem egységes rendszerének működtetése továbbá, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeit az évről évre változó állami költségvetési szempontok és normatívák, a folyamatosan módosuló jogszabályok, valamint a lakosság szükségletei, igényei határozzák meg. Az Önkormányzat biztosítja az egyes pénzbeli és természetbeni támogatások formáit, valamint szervezi a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá a gyermekek napközbeni ellátását.

Az egyes ellátások részletes szabályait 2015. március 1. napjától a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Térítési díj rend.) tartalmazza.

A Gyvt., valamint az Ör. alapján az Önkormányzat által a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- pénzbeli ellátás
- rendkívüli települési támogatás
- egészségügyi települési támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
- gyermekétkeztetés

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. (továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

A Gyvt. 2019. július 10. napjától hatályba lépett változása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű jogosultsággal rendelkező jogosultak részére nyújtandó természetbeni támogatást felváltotta a pénzübeli támogatás.

A Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű (6.000.-Ft) pénzübeli támogatást nyújt, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fent megjelölt időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. 67/A. §-ában foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a **hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága** a gyámhatóság határozata alapján

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű (6.500.-Ft) pénzübeli támogatást nyújt.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdés alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át (41.325.-Ft-ot)

aa) a gyermeket egyedülálló szülő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos,

ac) nagykorúvá vált gyermek esetében (amennyiben megfelel a 20.§ (2) bekezdésében foglalt feltételeknek),

b) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38.475.-Ft) az a) pont alá nem tartozó esetekben.

2019. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult **gyermekek és fiatal felnőttek** száma **335** (2018-ban 436) fő volt, a **2019. december 31. napján jogosult gyermekek és fiatal felnőttek száma 313 fő**. A támogatásra jogosultak köréből **10 fő** fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytattak.

Elutasításra 19 esetben került sor, melynek egyik oka, hogy az egy főre eső havi jövedelem a kérelmet benyújtó család esetében meghaladta a Gyvt.-ben meghatározott jövedelemhatárt, másik oka, hogy a jogszabályban meghatározott vagyonnal rendelkezett a család, melynek összege túllépte a jogosultsági határt. Felülvizsgálat következtében **2** esetben került sor a **jogosultság megszüntetésére**.

A Gyvt. alapján 2019. augusztus hónapban annak a gyermeknek és fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1. napján fennállt, **2.015.500.-Ft** értékben (285 fő), valamint akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2019. november 1. napján fennállt, **2.166.500.-Ft** értékben (308 fő) pénzübeli támogatást biztosított a hatóság. 2019. szeptember hónapban póttrendelés keretében 9 gyermek részére összesen 56.500.-Ft támogatás került átutalásra.

2019. évben pénzübeli támogatásként **4.238.500.-Ft** (2018. évben 5.724.000.-Ft) összeg került kiutalásra ezen a jogcímenen.

Hozzávetőlegesen a családok 25%-ában egyik, vagy mindkét szülő munkanélküli, a szülők 50%-a rendelkezik rendszeres bevétellel (munkabér, nyugellátás vagy TB ellátás). 15% azon családoknak a száma, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, azaz a 28.500.-Ft-ot.

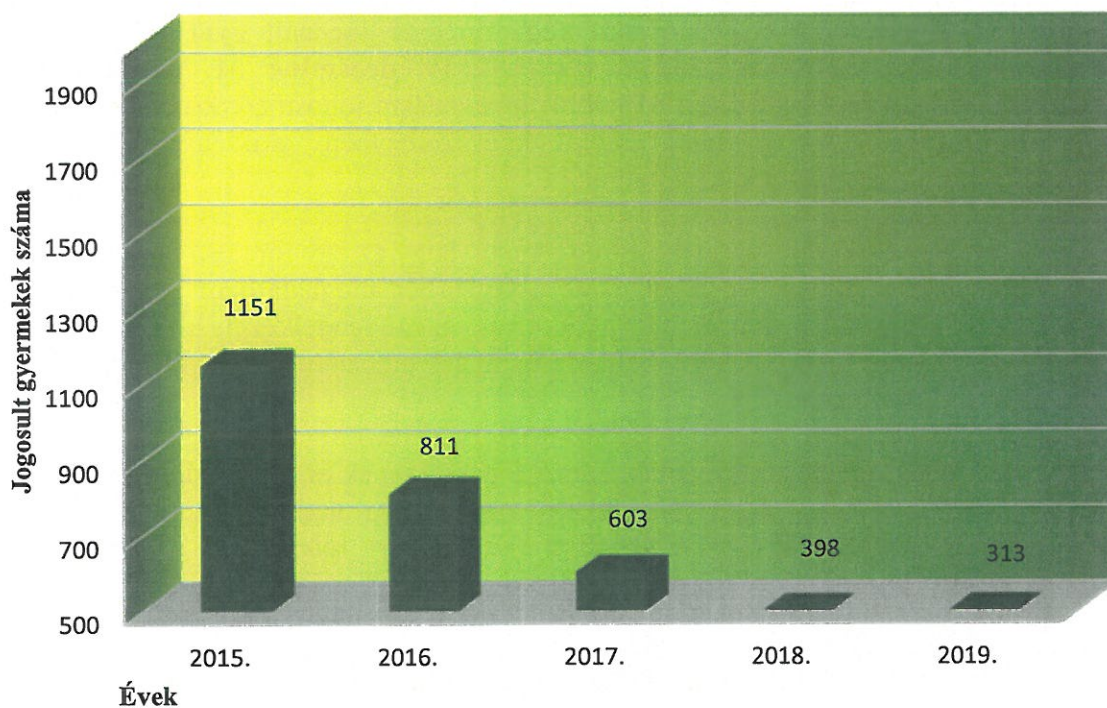
A Gyvt. 2018. január 1. napjától hatályba lépett változása alapján emelkedett a jogosultság alapját képező egy főre jutó jövedelemhatár összege.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdés alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át (41.325.-Ft-ot), ha
 - aa) a gyermeket egyedülálló szülő gondozza,
 - ab) a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos,
 - ac) nagykorúvá vált gyermek esetében (amennyiben megfelel a 20.§ (2) bekezdésében foglalt feltételeknek),
- b) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38.475.-Ft) az a) pont alá nem tartozó esetekben.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok száma évről-évre csökken, azonban ezen családok továbbra is megélhetési és anyagi gondokkal küzdenek, ezt bizonyítja az is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett ezeknek a családoknak kb. 60-70%-a évente több alkalommal nyújtott be kérelmet – tekintettel a család krízishelyzetére, a rezsiköltségek csökkentésére – támogatás iránt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számának változása az adott év december 31. napján érvényes jogosultságokat figyelembe véve

Az elmúlt évek adataihoz viszonyítva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában jelentős csökkenés állapítható meg, melynek egyik fő oka, hogy a Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezése alapján az ingyenes gyermekétkeztetés kiterjesztésre került a bölcsődei és óvodai intézményekben. 2019. évben a benyújtott kérelmek tekintetében a csökkenés továbbra is a bölcsődés és óvodás korú gyermekeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

2.1.2. Pénzbeli ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás)

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel.

A 2013. április 1-jétől hatályba lépett változás értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összevonásra került oly módon, hogy a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás – „pénzbeli ellátás” elnevezéssel – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyik, speciális jogosultak számára nyújtható komponensévé vált. A változást követően az ügyfélnek csak egy kérelmet kell benyújtania és az eljárásban egy döntéshozatalra kerül sor.

Amennyiben gyámrendeléskor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság már fennáll, a járási gyámhivatal a gyámrendelő határozat megküldésével értesíti az illetékes jegyzőt, aki hivatalból felülvizsgálja az érvényben lévő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, mellyel kiszűrhetővé válnak a kedvezményre nem jogosult személyek, valamint ha a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, egyidejűleg vizsgálhatóvá válik a kiegészítő támogatásként nyújtott pénzbeli ellátásra való jogosultság is, amennyiben ezt a családba fogadó gyám kéri.

2019. évben **3 gyámszülő / 5 gyermek** részére állapított meg a települési önkormányzat jegyzője támogatást összesen **368.000.-Ft** összegben. (2018. évben 2 gyámszülő / 4 gyermek részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban). 2019. évben elutasításra nem került sor.

2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma 2013. szeptember 1-jétől került bevezetésre a Gyvt.-ben. A Gyvt. 67/A.§ (1) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételeit, amely magába foglalja a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, az alacsony foglalkoztatottság szintjét és az elégtelen lakókörnyezetet.

Fentiek értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek vagy nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent felsorolt körülmények közül legalább egy fennáll, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében a fentiekben szereplő körülmények közül legalább kettő fennáll.

2019. évben **hátrányos helyzet megállapítására 35 gyermek**, míg **halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 14 gyermek** esetében került sor. Elutasításra 2019. évben nem került sor, megszüntetés 3 gyermek esetében történt.

2.1.4. Szünidei gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A. és 13/B. §-ai értelmében (a továbbiakban: Korm.rendelet) a szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosított a szülő, törvényes képviselő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az alábbiak szerint:

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- c) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

A Korm.rendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés a következőképpen biztosítható:

- a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásával,
- az étel szülő általi elvitelével,
- az étel gyermek lakcímére történő kiszállításával.

A szünidei gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2019. évben az alábbiak szerint biztosította:

Szünidő típusa	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek		Étkezés biztosításának módja	Összesen/gyermek
	Hátrányos helyzetű	Halmozottan hátrányos helyzetű		
Tavaszi	26	5	Kiszállítás lakcímre.	31
Nyári	15	8	Nyári napközis tábor keretében.	23
Őszi	23	12	Kiszállítás lakcímre.	35
Téli	13	14	Kiszállítás lakcímre.	27

2.2. Rendkívüli települési támogatás

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult, mely érintette a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettségét. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt) 2015. március 1-jén hatályba lépő 132. § (4) bekezdés g) pontja szerint a települési önkormányzatok felhatalmazást kaptak, hogy rendeletben szabályozzák a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Fentiek értelmében az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. 134/E. §-ában kapott felhatalmazás alapján 2015. február 28-áig megalkotta új rendeletét a pénzügyi és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Ör.). Az új rendelet megalkotásával az Önkormányzat fő célja elsőként továbbra is az volt, hogy a létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került családoknak, háztartásoknak, személyeknek pénzügyi és természetbeni támogatás formájában települési támogatást nyújtson.

2019. évben kiskorú gyermek részére rendkívüli települési támogatást 44 alkalommal összesen 713.000.-Ft összegben folyósított az Önkormányzat.

A rendkívüli települési támogatásban (krízistámogatásban) részesülők száma az előző évhez képest csökkent, amelyben szerepet játszott az, hogy Ör. elsősorban azokat a családokat részesíti rendkívüli támogatásban, akiknek az ellátásáról más szociális rászorultságtól függő támogatás biztosításával nem lehet gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Amennyiben a gyermek egészségi állapota miatt indokolt a támogatás, úgy a rendszeres települési támogatások körében nyújtott egészségügyi települési támogatásban részesülhetnek.

2.3. Gyermekétkeztetés

Az **Önkormányzat saját költségvetése** terhére **636.000.000.-Ft-tal** (2018. évben 458.600.000.-Ft-tal) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

Az Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben saját konyháról biztosított a gyermekek étkeztetése. A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról 5 óvoda (Bóbita, Eszterlanc, Pitypang, Robogó és a Vándor Óvoda) kapja meg a napi 3x-i étkezést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosítja (főzi és szállítja) a napi 3x-i étkezést.

Az iskolákban 2019. évben (általános és középiskola) 3 szolgáltató biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást az Eurest Étteremüzemeltető Kft. és az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt., 2018. januárjától a Kandó Téri Általános Iskola és a Kassa Utcai Általános Iskola tanulói részére a Pannon Menza Kft.

A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezetők-dietetikusok felügyelik a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. sz. Normatív Utasításában előírt követelmények betartását.

A speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését szakorvosi vélemény alapján biztosítják, azon iskoláskorú gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az Eurest Étteremüzemeltető Kft., az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. és a Pannon Menza Kft. szolgáltatók.

2019. január 1. napjától az összes óvodában a diétás étkeztetést az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltatja.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) tanulóinak étkeztetése a saját

főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.

A Gyvt. 21/B. § értelmében

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy *ae)* nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon *a)* és *b)* pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Az önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosíthat.

A Térítési díj rend. határozza meg a támogatás rendjét és feltételeit.

A bölcsődei gyermekek étkeztetését mind a tíz bölcsődében önállóan működő főzőkonyha látta el. Az alapanyagok beszerzése egyedi beszerzések útján történt.

A **bölcsődékben 482 gyermek** (2018. évben 493 gyermek) részesült étkeztetésben. Ebből normatív alapon 100%-os étkezési támogatásban (jogszabályváltozás miatt a bölcsődékben kiterjesztésre került az ingyenes étkezés) **255 gyermek** (2018. évben 274 gyermek) részesült.

Az **óvodákban** étkező gyermekek száma **2919 fő** (2018. évben 2923 fő), ebből **1927 gyermek** (2018. évben 1998) kapott 100%-os kedvezményt (jogszabályváltozás miatt az óvodákban kiterjesztésre került az ingyenes étkezés).

Az iskolákban összesen 2019. évben **5200 fő** (2018. évben 5543) részesült étkeztetésben. Az általános iskolákban 100%-os kedvezményben **216 gyermek** (2018. évben 293) részesült, 50%-os kedvezményt **1497 gyermek** (2017. évben 1541) kapott.

Gyermekétkeztetés az intézményekben

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma		100 %-os kedvezményben részesülők száma		50 %-os kedvezményben részesülők száma	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Bölcsőde	482	493	255	274	megszűnt	megszűnt
Óvoda	2919	2923	1927	1998	megszűnt	megszűnt
Iskola	5200	5543	216	293	1497	1541
Összesen	8601	8959	2398	2565	1497	1541

2.4. Tankönyvtámogatás

Az elmúlt években a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében ingyenes tankönyvtámogatásban felmenő rendszer alapján részesültek az általános iskola alsó tagozatán tanuló gyermekek, az előző tanévben már a negyedik osztályig jártak ingyen, alanyi jogon a tankönyvek. A Kormány azzal a szándékkal kezdte meg a tankönyvellátás rendszerének megújítását, hogy magas minőségű, mindenki számára elérhető, a 21. századi versenyképes tudást biztosító taneszközök álljanak a tanulók és a pedagógusok rendelkezésére. A Kormány a köznevelési esélyegyenlőség és a családok támogatása jegyében felmenő rendszerben bevezette az ingyenes tankönyvellátás intézményét és átvállalta a szülők anyagi terhet, amelyet a tankönyvek megvásárlása jelentett volna.

Annak érdekében, hogy minden általános iskolás tanuló ingyen kapja a tankönyveket és minél több család részesüljön a kedvezményben, a Kormány célul tűzte ki, hogy egy ütemben vezeti be az 5-8. évfolyamra, illetve kiterjeszti a 9. évfolyamra is az ingyenes tankönyvellátást a 2017/2018. évi tanévtől kezdődően. Az 1265/2017. (V.29.) Kormányhatározat értelmében tehát a 2017/2018. évi tanévtől az 1–9. évfolyamos tanulók ingyenes tankönyvellátásban részesülnek kivétel nélkül. Az intézkedésnek köszönhetően a szeptemberben induló tanévtől körülbelül egymillió diák (a köznevelésben résztvevő diákok kb. 90%-a) kapta térítésmentesen a tankönyveket.

Ingyenes támogatáshoz a megváltozott jogszabályi feltételek következtében az önkormányzat saját forrásból nem járult hozzá, azonban az előző évek jól bevált gyakorlatához hasonlóan a 2018/2019. nevelési év kezdetén is füzetcsomagot biztosított valamennyi kerületi (állami és egyházi fenntartású) általános iskolában tanuló gyermek részére.

2.5. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat 2000. év óta minden évben csatlakozott a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz**. A szociálisan rászorult, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, vagy felvételi előtt álló fiatalok támogatására ad lehetőséget a pályázat, amelynek finanszírozására a 2018-as évhez hasonlóan **2019. évben is 10 millió Ft** került betervezésre az Önkormányzat költségvetésében.

2019. évben a benyújtott pályázatok alapján „A” típusú (felsőoktatási intézmény hallgatója) támogatott **39 fő**, míg „B” típusú (érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizett fiatal) **4 fő** részére tudott támogatást nyújtani az önkormányzat. A támogatási összegek 2019. évben január és augusztus hónapban kerültek utalásra az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő részére.

Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi forrásait figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A „Gólyahír” Program bevezetésével a kerületben élő fiatal családok gyermekvállalását kívánja ösztönözni. A „Gólyahír” Program keretében nyújtandó **ajándécsomag költsége évi 7 millió Ft.**

Az ajándécsomagra jogosult az az újszülött gyermek,

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és
- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándécsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A 2015. januárjában megalakult Egészségügyi Tanácsadó Testület gyermekorvos, illetve védőnő tagjainak javaslata alapján került meghatározásra az ajándécsomag tartalma, mely babaápolási cikkeket – digitális lázmérő, kézfertőtlenítő kendők, babatörlő kendők, steril mull lapok, Sudocrem, pelenka alátét, fertőtlenítő oldat –, valamint fürdőlepedőt és egy nagyméretű hűtő mágneset tartalmaz. A mágnesen a szilárd táplálékok bevezetési ideje (milyen táplálékot hány hónapos kortól lehet adni a csecsemőnek) és a gyermekorvosi ügyeleti telefonszámok szerepelnek, valamint a csomagba bekerülnek különböző tájékoztató anyagok a babák gondozásával kapcsolatban.

A Program 2019. évben is sikeresen működött, **776** (2018. évben 720) újszülött kapott csomagot.

Humán Papillóma vírus elleni védőoltás támogatása fiúk részére

2015. óta az Önkormányzat ingyenesen biztosítja az **általános iskola 7. osztályába járó és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező fiúgyermek**ek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. A fiúk részére a legkorszerűbb kilenckomponensű HPV elleni védőoltást biztosítja. Az Önkormányzat 2018. és 2019. évi költségvetésében az oltóanyagra évente **18 millió forint** állt rendelkezésre.

Önkormányzat által fenntartott intézmények

Az Önkormányzat 10 bölcsőde fenntartásával biztosítja a kerületben a gyermekek napközbeni ellátását. Az önkormányzat vezetése évről-évre törekszik arra, hogy a gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő nevelése, gondozása érdekében az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújításokat és karbantartásokat hajtson végre.

A kerületben 20 önkormányzati fenntartású óvoda működik, ezen kívül három alapítványi fenntartású óvodával kötött az Önkormányzat köznevelési szerződést, a Csodálatos Gyermekevilágért Alapítvánnyal, a Fecskefészek Schwalbennest Alapítvánnyal, valamint a Két Kéz Segítő Alapítvánnyal. A Két Kéz Segítő Alapítvány működtetésében álló Csoda-Bogár

Ház Óvodában 7 fő kerületi lakcímmel rendelkező autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek fejlesztésére van lehetőség.

Pestszentlőrinci Zenevár Óvodában 6 fő autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek fejlesztése biztosított, amelynek személyi és tárgyi feltételeit 2017. évtől kezdődően az Önkormányzat biztosítja.

Az Egyesített Bölcsődék az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem kisgyermeknevelő hallgatói számára gyakorlati helyként is funkcionál. A gyakorlatra érkező fiatalokat, magas színvonalú elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, tapasztalt kisgyermeknevelők, gyakorlatvezető pedagógusok, tereptanárok fogadják. A gyakorlat során végig követik a kisgyermeknevelői munkakörrel járó feladatokat. Megismerik az ágazathoz kapcsolódó, törvényeket, szabályzatokat, dokumentációs feladatokat. A gyakorlat végére fontos, hogy kialakuljon a hallgatóban, hogy a kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség.

Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A Szeged-Csanádi Egyházmegye által fenntartott **Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató** az Önkormányzat tulajdonában álló helyiségek bérletét pályázat útján nyerte el. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Egyesület mintegy 4 000 családjából kiemelt gyerekekről gondoskodik, tevékenységének középpontjában a nevelőszülői hálózat működtetése áll, emellett a nevelőszülők és az általuk befogadott gyermekek életét, mindennapjait segítik nevelőszülői tanácsadók támogatásával, valamint segítenek megvalósítani a vér szerinti szülőkkel való kapcsolattartást. Az Önkormányzat az Egyesület részére a helyiségeket 50%-os kedvezménnyel adta bérbe határozott időre.

A **Nyúlcipő Konduktív Alapítvány** 2013. év óta 5 éves határozott időtartamban térítésmentesen használta a 1184 Budapest, Lakatos út 13. fszt. 6. szám alatti 164 m² alapterületű helyiséget. Az Alapítvány a kerületben és vonzáskörzetében biztosít konduktív pedagógiai, alapozó terápiás, szenzoros integrációs terápiás és korai fejlesztő foglalkozásokat. Az Alapítvány már csecsemőkortól foglalkozik a megkésett mozgásfejlődéssel, beszédfejlődéssel, halmozott sérüléssel, tanulási problémákkal, figyelem és magatartási problémákkal, autizmus spektrum zavarral és mozgássérült gyermekekkel. Az Önkormányzat az Alapítvány konduktív pedagógia feladatainak ellátására további 5 év időtartamra ingyenesen használatba adta a fentiekben már megnevezett helyiséget.

3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

A Gyvt. által megfogalmazottak szerint a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A fenti feladatok ellátását Önkormányzatunk intézményei – a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: intézmény) és intézményei, az Egyesített Bölcsődék 10 tagintézménye – működtetése révén biztosítja.

A gyermekjóléti alapellátás kerületi szintű biztosítása érdekében az önkormányzat törekszik arra, hogy az egyes intézmények és tagintézményei földrajzi elhelyezkedésük következtében lefedjék a kerület teljes területét.

A Gyvt., illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) vizsgált időszakban ismételten számos módosításon ment keresztül. A Gyvt. 5 alkalommal, az Szt. pedig 3 alkalommal került módosításra.

A jogszabályi módosítások egyrészt technikai jellegűek voltak, másrészt tartalmi változást eredményeztek.

A legfontosabb jogszabályi módosítás a 2018. évi CXVII. törvénnyel lépett hatályba, mely az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szólt. A család- és gyermekjóléti központ a módosítás értelmében, szociális diagnózist készít a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, illetve ha a szolgálat más okból szükségesnek tartja. A szociális diagnózis elkészítését a jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál. Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2019. (II. 27.) EMMI rendelet egy fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser alkalmazását írja elő a család- és gyermekjóléti központok számára.

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit felhasználva szolgálja a gyermek testi, lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a családjából kiemelt gyermek visszagondozását.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata egyrészt a kerületben élő gyermekeket érintő jóléti szolgáltatások szervezése, a gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése, másrészt a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése és a kialakult veszélyeztetettség kezelése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a kerületben 2019. évben a **Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ** látta el, egy intézményegységként fogva össze az Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó kötelezően ellátandó különböző gyermekjóléti alapellátásokat.

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ tagintézményei:

- Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyermekek Átmeneti Otthona és Családok Átmeneti Otthona.

3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás

A fenntartó által engedélyezett dolgozói létszám a 2018-as költségvetési évben 73,5 fő, amely 2018. szeptemberétől az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésével 87,5 főre módosult. Ennek következtében a szakalkalmazottak és technikai dolgozók aránya az alábbiak szerint változott 2019 vére: szakalkalmazott 82,5 fő, technikai alkalmazott 5 fő.

2019. december 31-én 70 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (tartós betegség, fizetés nélküli szabadság).

Részmunkaidős foglalkoztatás az alábbi munkakörökben történt:

- szociális asszisztens
- jogász
- családsegítő

A 2019-es évben 16 főnek szűnt meg a munkaviszonya (2018-ban 19 fő) jellemzően közös megegyezéssel, a megüresedett státuszok betöltésére 17 fő került felvételre.

Szakmai feladatot ellátók képesítése

A dolgozók folyamatosan tesznek eleget a képzési kötelezettségüknek, így biztosítva a jogszabályi előírásoknak való megfelelést, valamint a szélesebb szolgáltatási struktúra biztosítását. 2019-ben a Családok Átmeneti Otthona, valamint a Központ szakmai vezetője végezte el a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet által kötelezően előírt vezetőképzést.

Dolgozók személyi juttatásai

A legalacsonyabb fizetési osztály az „A”, míg a legmagasabb a „I” az intézmény dolgozóinak körében.

A dolgozók a rendszeres havi bérükön felül az alábbi juttatásokban részesültek 2019-ben:

- ✓ utazási támogatás (helyi és helyközi) – munkakörhöz kötötten, illetve jogszabály alapján,
- ✓ fenntartói döntésen alapuló kereset kiegészítés,
- ✓ bruttó 200.000,- Ft cafetéria,
- ✓ egyszeri kis-értékű utalvány,
- ✓ jutalom,
- ✓ ruházati költségtérítés,
- ✓ bankszámla vezetési díj hozzájárulás

A fentiekén túl az intézmény valamennyi dolgozója a fenntartó részéről tárgyi juttatásként power bankot kapott.

Dolgozók életkor, nem, családi állapot szerinti megoszlása

Az életkor tekintetében elmondható, hogy jelentősebb változás nem történt, továbbra is „fiatalosnak” mondható a szakmai team. A nemek arányát tekintve – törekvések ellenére – továbbra is felülreprezentált a női dolgozók aránya, 9 férfi dolgozója van az intézménynek. Ez az arány évek óta nem változott. Lényeges változás nem történt a dolgozók családi állapotának tekintetében sem. A megoszlást tekintve első helyen továbbra is a házasságban élők állnak, őket követik az egyedülállók és végezetül az élettársi kapcsolatban élők.

Tárgyi feltételek

Az intézmény az Alapító okiratba foglalt feladatait, szolgáltatásait az alábbi épületekben látja el, illetve nyújtja:

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 11.
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1188 Budapest, Vezér utca 52. (jelenleg átalakítás alatt - felújításának idejére a 1188 Ady E. u. 100. szám alatt található a Szolgálat).
Prevenációs Csoport	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Gyermekek Átmeneti Otthona	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 19.
Családok Átmeneti Otthona	1182 Budapest, Üllői út 707.

A fenti címeken található ingatlanokat az intézmény térítésmentesen használja, a működtetéssel kapcsolatos költségeket a fenntartó éves költségvetési keret meghatározásával biztosítja.

Közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor a 2019-es évben, hasonlóan a korábbi évekhez.

Valamennyi szervezeti egységben folyamatosak voltak a felújítások, az amortizálódott tárgyi eszközök cseréje, valamint a kötelezően előírt tisztasági festések.

Gazdálkodás

Az intézmény elfogadott és jóváhagyott költségvetése a 28/2018. (XII. 14.) önkormányzati rendelet alapján 650.394.000,-Ft volt.

Külön címzett támogatásként került meghatározásra és felhasználásra

- a nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatosan 17.913.000,-Ft
- az intézmény által szervezett programok lebonyolításához kapcsolódóan „utazási támogatás” 792.000,-Ft

Bevétel átmeneti gondozás

Telephely	Térítési díjból származó bevétel	Térítési díjból származó bevétel
	2018. év/Ft	2019. év/Ft
Gyermekek Átmeneti Otthona	881.097,-	712.469,-
Családok Átmeneti Otthona	301.965,-	325.105.-
Összesen	1.183.062,-	1.037.574,-

A személyi térítési díj bevételei a 2018-as költségvetési évhez viszonyítva szignifikáns eltérést nem mutatnak.

Ellenőrzések

2019-ben a Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Járványügyi, Nemzetközi Repülőtéri és Hajózási Kirendeltségi Osztály tartott ellenőrzést a Gyermekek Átmeneti Otthonában közegészségügyi helyszíni ellenőrzés címen, valamint a Családok Átmeneti Otthonában az intézmény egészségügyi kártevők elleni védekezésének ellenőrzése tárgyában. Az ellenőrzés során jogsértést nem tártak fel.

Rendszeresek voltak 2019-ben a XVIII. kerületi Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Csoportja által végzett, valamennyi szervezeti egységre irányuló ellenőrzések. A készpénzfelhasználás indokoltságának ellenőrzése tárgyában valamennyi intézményvezető figyelmét felhívták, hogy a beszerzéseket a GESZ pénzkezelési szabályzatába és az együttműködési megállapodásba meghatározottaknak megfelelően végezzék, általános gyakorlatként a GESZ pénztárában felvett előlegeket alkalmazzák. A saját pénzből történő megelőlegezést csak rendkívüli esetben használják.

Az intézményi selejtezés végrehajtásának szabályszerűségi ellenőrzése tárgyában az ellenőrzés során mindent rendben találtak. Megállapítást nem tettek.

Az intézményben rendszeresek voltak a szervezeti egységek vezetői által folytatott, az éves munkaterv részét képező ellenőrzési ütemtervnek megfelelően az ellenőrzések, melyek az intézmény működéséhez, valamint a nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó munkafolyamatok összehangolásához, a kompetencia határok és hatáskörök tisztázásához nyújtottak segítséget.

3.1.2. Szakmai tevékenység

Prevenációs tevékenység

A programok iránt megnövekedett igények tették szükségessé, hogy a 2011-es év végétől kísérleti jelleggel létrejöjjön egy prevenációs csoport. A csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat, csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében.

A 2012. szeptember 1. napját követő átalakításoknak köszönhetően a csoport már önálló épületben tudta ellátni feladatát. Célként fogalmazódott meg, hogy ne csak a szabadidős programokat biztosító munkatársak kerüljenek elhelyezésre az épületben, hanem a prevenációban szerepet játszó egyéb munkaköröket betöltők is, így a fejlesztőpedagógus, a tanulást segítő családgondozó, a mentálhigiénés és a pszichológus munkatárs.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a prevenció keretében biztosított programokra. A prevenció csoport 5 főből (1 fő csoportvezető, 1 fő gyógypedagógus, 1 fő tanító és 2 fő utcai-lakótelepi szociális munkás) áll. A csoport koordinálja és szervezi, továbbá tartja nyilván a programokat és csoportfoglalkozásokat, valamennyi szervezeti egység tekintetében. Valamennyi programról jelenléti ív készül, így az adatok (halmozott adatok) minden esetben a valóságot tükrözik.

Játszóház - Közösségépítő foglalkozások

A Játszóház 2019-ben is lehetőséget adott a környéken élő fiataloknak, hogy az iskola után, illetve az iskolai szünetekben már délelőtt is életkori sajátosságuknak megfelelően hasznosan töltsék el szabadidejüket. Felnőtt felügyelet mellett csocsózhattak, pingpongozhattak és választhattak a társasjátékok közül. A feszültség levezetésére bokszsás, trambulin, egy több funkciós kondicionáló gép, Xbox állt rendelkezésre.

A 2019-ben a Prevenció Csoport épületében felújításra került sor, mely idő alatt korlátozott nyitva tartással működött a csoport, ami érintette a programokat, így mind az alkalom, mind a résztvevők száma kevesebb volt a 2018-as évhez képest.

Alkalom: 214 (2018-ban 243)

Gyerekszám: 1.872 (2018-ban 3.890)

A közösségi élmény erősítésének keretén belül kerültek megszervezésre a gyermekeknek, családoknak szóló klubfoglalkozások, közös kirándulások, sportprogramok.

A gyermekek, fiatalok és családjaik számára az intézmény igyekezett lehetőséget biztosítani a közösségi élmény erősítésével hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez, valamint ahhoz, hogy a program által szabadidejüket lehetőleg személyiségük, képességeik, készségeik fejlesztésére fordíthassák.

A Prevenció Csoport évek óta szervez különböző programokat hátrányos helyzetű gyermekek számára. E tevékenységkör keretein belül cél a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek, fiataloknak élményszerű lehetőség biztosítása a szabadidő hasznos és kulturált kihasználására, környezetbarát szokások kialakítására. Kiemelt szerepet kapott a természettel és környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek, a környezettel való harmonikus együttélést biztosító szokások, magatartásformák kialakítása, kirándulások rendszeres szervezése megelőzve a közegészség elleni bűncselekményeket, mint pl. a környezetkárosítás, természetkárosítás. Ezek a tevékenységek elsősorban klub formában kerültek megvalósításra, szem előtt tartva a folyamatosságot, rendszerességet.

A célcsoportot elsősorban szociálisan hátrányos helyzetű, családi diszfunkciókkal, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, gyakran elmagányosodott gyermekek jelentik. Az ő esetükben fokozottan fennáll a jövőben a deviáns csoportokhoz való csatlakozás és a szerhasználat veszélye. A programok illeszkedtek a célcsoport szükségleteihez, mert közösséget teremt, kortárs kapcsolatok kialakítására ad lehetőséget, a résztvevők kapcsolatteremtő képessége javul. A szabadidő hasznos eltöltésének módját kínálja.

Alkalom: 102 (2018-ban 111)

Gyerekszám: 390 (2018-ban 425)

Nyári tábor

2019-ben az intézmény **26 gyermeknek** tudott lehetőséget adni arra, hogy nyári táborban vegyen részt (2018-ban 25 gyermeknek), mely ismételt Balatonbogláron került megszervezésre. A tábor elsődleges célja továbbra is az egészséges életmód volt, mint érték megismertetése a jellemzően hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel. A

környék természeti adottságai lehetőséget biztosítottak fürdőzésre és gyalogtúrák megtételére egyaránt.

A foglalkozások, beszélgetések kötetlen légkörben zajlottak, sokszor kézműves foglalkozások keretén belül. A Balaton közelsége adta lehetőséget és a jó időt kihasználva mindennap strandolás, túrázások és különböző szabadidős programok kerültek szervezésre, valamint cirkusz- és kalandpark látogatáson is részt vettek.

Tanulásegítés, fejlesztés, korrepetálás

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztésnek, korrepetálásoknak. Továbbra is hatékonyak bizonyult a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek. Az ezáltal kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermek is nyitottabbá és befogadóbbá vált. A felzárkóztatási feladatokat a gyógypedagógus és a tanító egymás között megosztották, így az iskolai tananyagra és a részképességek fejlesztésére egyaránt lehetett koncentrálni.

2019-ben korrepetáláson **178 fő** vett rész **309 alkalommal**, fejlesztésen **122 fő** vett részt, **342 alkalommal**.

2018-ban korrepetáláson **99 fő** vett rész **387 alkalommal**, fejlesztésen **92 fő** vett részt, **275 alkalommal**.

Baba-mama Klub

További nagy sikert és igényt elégít ki a baba-mama klub, ami a nagy érdeklődésre való tekintettel már heti két alkalommal működött, kedden és csütörtökön 10-től 12 óráig. 2019. évben a klubba összesen **40 fő** volt regisztrálva. Az alkalmankénti részvételi arány változóan 16-20 fő volt. Az együttléteket közös játékkal, mondókázással, énekelgetéssel, gitározással és sok beszélgetéssel tették tartalmassá. A tavalyi évben is nagy sikert aratott a farsangi és a húsvéti ünnepség. Az alkalmakat színesítik különböző tanácsadások, előadások. A klubból kinőtt, már óvodás gyermekként többen visszajártak óvodás tornára vagy iskolafelkészítő fejlesztő foglalkozásokra.

Iskolai közösségi szolgálat

A Csibész Család-és Gyermekjóléti Központ Prevenációs Csoportjánál lehetőség volt az 50 órás iskolai közösségi szolgálat teljesítésére. Két helyszínen, több programba volt lehetősége a tanulóknak bekapcsolódni.

Egyrészt a **Prevenációs Csoporton** belül lehetőség volt a szorgalmi időszakban és tanítási szünetekben szabadidős programokon, játszóházi foglalkozásokon való részvételre, illetve általános iskolás gyermekek korrepetálására, pótvizsgára felkészítésére. Általában magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika tantárgyakból, német és angol nyelvből. Másrészt lehetőség volt a **nyári napközis táborban** is teljesíteni a közösségi szolgálatot. Csatlakozni lehetett a különböző szakrajok (pl.: kézműves, túra raj) munkájához, gyermekek programra kísérése, felügyelete, közös játékok, sporttevékenységek formájában.

A 2019-es évben az iskolai közösségi szolgálat letöltése csak a Bókay Nyári napközis táborban történt.

Bókay Nyári napközis táborban az iskolai közösségi szolgálatot teljesítők száma: **27 fő** (2018-ban 25 fő)

Köznevelési intézményekben tartott csoportfoglalkozások

A Prevenációs Csoport meghatározó szerepet játszott egyrészt a köznevelési intézményekben, másrészt, az intézményen belül szervezett csoportfoglalkozások szervezésében és megtartásában. A gyermekeknek szóló csoportfoglalkozások elsődlegesen a 10-18 éves korosztályt célozták meg (heti, kétheti rendszerességgel).

A csoportokkal végzett szociális munka a hasonló problémával küzdő vagy hasonló

élethelyzetben lévő gyermekek esetében nagyon hatékonyak bizonyult, nem beszélve a csoportban végzett munka közösségteremtő erejéről és pozitív szocializációs hatásairól.

Az iskolák részéről az alábbi csoportfoglalkozások iránt mutatkozott igény:

- ✓ Értékfeltáró csoportfoglalkozás
- ✓ Konfliktuskezelő csoportfoglalkozás
- ✓ Közösségépítő foglalkozás
- ✓ Pályaorientáció
- ✓ „Kiabál” Bűnmegelőzési Társasjáték
- ✓ Egészségfejlesztés

2019. évben 9 kerületi iskola 23 osztályában tartottak csoportfoglalkozásokat az intézmény munkatársai (2018-ban 6 iskola 19 osztályában).

Egyéb a prevencióhoz kapcsolódó tevékenységek

Nyári napközis tábor

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ a 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort. A tábort igénybevevők létszáma a **2019. évben 14.376 fő** (2018. évben 14.608 fő) volt (halmozott adat). A tábor 44 munkanapon keresztül működött, átlagosan napi 327 fővel.

Szünidei étkeztetés

A vizsgált időszakban került sor negyedik alkalommal a szünidei gyermekétkeztetés megszervezésére és lebonyolítására. A jogszabály ugyan, csak a jogosultak nyilatkozatát írja elő a Központnak, azonban fenntartói döntés értelmében az étkeztetés lebonyolítása (megrendelés, szállítás, átvétel) is az intézmény feladatai közé tartozik.

Szünet megnevezése	2018. év igénylők száma	2019. év igénylők száma
Tavaszi	32	31
Nyári	20	23
Őszi	30	35
Téli	24	27

A szünidei gyermekétkeztetés kapcsán az elmúlt években jelentkező átvételi probléma a kiszállítás során a 2019-es évben már nem volt megfigyelhető. Továbbra is nehézkes volt azonban a nyári napközis tábor keretei között biztosított szünidei gyermekétkeztetésnél a tábortól szolgáltatást nem igénylő jogosultak esetében a megrendelt étel átvétele, melynek oka, hogy az igénylők nagy része csak abban az esetben vette át az ételt, amennyiben arra külön felhívták a figyelmet az intézmény dolgozói.

Közérdekű munka büntetésére ítélt elítéltek foglalkoztatása

Sajátos szolgáltatása az intézménynek a közérdekű munka büntetésre ítélt elítélteknek való munkahely biztosítása, amit a 2016-os évtől kezdtek el kísérleti jelleggel, mely azóta bejáratott gyakorlattá vált. A 2019-es évben 4 főre vonatkozóan történt meg az intézmény kijelölése a BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály, Felnőtt korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről, míg a 2018-as évben 7 főre vonatkozóan. A beszámolási időszakban 3 fő töltötte ki a büntetését, 1 fő esetében megszüntetésre került, mert nem jelent

meg munkavégzés céljából. Bár ez a fajta tevékenység nem kapcsolódik szorosan a kerületi gyermekjóléti-szociális feladatokhoz, de társadalmi szinten megjelenő preventív hatása vitathatatlan.

Adománykövetítés

A Központ a hozzájuk érkező adományokat a rászoruló lakosság részére szervezett formában osztotta szét több alkalommal. Ennek koordinálása egy ember kezébe került az intézményben, ami a feladat ellátását hatékonyabbá tette.

2019. februárjától – júniusáig havonta 20 család részesült tartós élelmiszer csomagban a Magyar Vöröskereszt kerületi szervezetének jóvoltából. Így összesen 100 család megélhetését tudták megkönnyíteni.

2019. novemberében a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata jóvoltából 100 csomag, tartós élelmiszer került kiosztásra.

A tartós élelmiszercsomagra javasolt családok valamennyi szervezeti egység munkatársai javaslatára kerültek kiválasztásra. Előfordult, hogy a rászoruló családok telefonon jelezték a Központ felé, hogy élethelyzetükre való tekintettel csomagot szeretnének.

2019. decemberében a Városgazda XVIII. Kerület Nonprofit Kft. által szervezett adománygyűjtés lehetőséget teremtett, hogy kb. 100 mikuláscsomagot osztottak ki az intézménnyel kapcsolatban álló rászoruló gyermekes családok részére.

Szakmai gyakorlat

A Bókay Nyári napközis tábor keretein belül 2019-ben 23 fő, 11. osztályos pedagógiai szakmacsoportos képzésben részt vevő tanuló töltötte le nyári szakmai gyakorlatát a BVHSZC Raoul Wallenberg Szakgimnázium és Szakközépiskolával kötött megállapodás értelmében.

Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemmel kötött együttműködés keretében 2 fő felekezeti szociális munka szakos hallgató töltötte szakmai gyakorlatát a Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magába:

- családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
- gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás (Szt. 64. § (1) bekezdés).

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését (Gyvt. 39. § (1) bekezdés).

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják:

Intézményegység megnevezése	Biztosított szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	- gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A biztosított szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézménynek minősül, amennyiben az járasszékhely településen működik. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, melyeket a jogalkotó a hatáskörébe utalt.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok

Jelen fejezetben a két Szolgálat tevékenysége az azonosság miatt együttesen kerül tárgyalásra, a szignifikáns eltérések megjelölésével.

Szolgálatoknál megjelent személyek száma

A Szolgálatok által nyújtott szociális segítő munka elsődlegesen **együttműködési megállapodás** alapján kerül igénybe vételre. A szolgáltatást igénybe vevővel együttműködési megállapodást kell kötni, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. Ilyen megállapodás megkötésére **2019. évben 1.782**, míg 2018-ban 1.787 személyt érintően került sor.

Az **életkori megoszlás** szempontjából nem mutatnak eltérést a két szolgálat statisztikai adatai. A felnőtt igénybe vevők közül 484 fő 35-49 év közötti, őket követi a 6-13 év közötti korcsoport 383 fővel. A **nemek** arányát tekintve mintegy 58%-ban a nők kerültek kapcsolatba a szolgálatokkal, az előző évekhez hasonlóan.

A nyújtott szolgáltatások nemcsak együttműködési megállapodás keretében vehetők igénybe, hanem tanácsadás keretében is, valamint egyszeri alkalommal.

Tanácsadottak azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtást adtak, de együttműködési megállapodás megkötésére nem került sor.

Egyszeri alkalommal azok veszik igénybe a szolgáltatásaikat, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy az együttműködési megállapodás alapján történő igénybevételek egyik szolgálat esetében sem változtak számottevően. A pestszentimrei szolgálatnál a 2018-as évhez képest kevesebb együttműködési megállapodás megkötésére került sor, a pestszentlőrinci szolgálatnál emelkedett az együttműködési megállapodások száma, így összességében elmondható, hogy a korábbi évekhez képest nem történt számottevő változás.

A fenti igénybevételek módja összesen **1.175 családot** (2018-ban 1.208) és **2.265 főt** (2018-ban 2.346) érintett.

Igénybevétel módja/fő (Halmazott adat)

Igénybevétel módja	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2018. év	2019. év	2018. év	2019. év
együttműködési megállapodás alapján	1.189	1.241	598	541
tanácsadottként/egyszeri alkalommal megjelent	291	239	268	244

Együttműködési megállapodás keretében a szolgáltatást igénybe vevők:

- **Gazdasági aktivitás** alapján **566** fő foglalkoztatott (2018-ban 563 fő) volt, azaz megjelentek a munkaerőpiacon, míg inaktív 548 fő, melybe beletartoznak a nyugdíjasok, valamint a 15 évesnél idősebb tanulói jogviszonnal rendelkező eltartottak is.
- **Legmagasabb iskolai végzettség** tekintetében jellemzően legfeljebb befejezett nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkező a 17 évesnél idősebbek közül **375** fő (2018-ban 318 fő), befejezett szakmunkásképzővel pedig **165** fő (2018-ban 153 fő). Továbbra sem volt jellemző a magasan kvalifikált igénybe vevők megjelenése a Szolgálatoknál, összesen **96** fő rendelkezett felsőfokú iskolai végzettséggel (2018-ban 99 fő).
- **Családi összetétel** szempontjából viszonylag magas az egyedülálló szülő 1-2 gyermekkel, mely 292 családot jelentett (2018-ban 260 család), valamint a házastársi (élettársi) kapcsolatban élők száma 1-2 gyermekkel 253 család (2018-ban 230 család). A házastársi (élettársi) kapcsolatban 3 vagy több gyermeket nevelő családok száma 119, illetve 31 családban egyedülálló szülő nevel 3 vagy több gyermeket.

A szolgáltatást igénybevevő személyek száma eltérően alakult az **elsődleges probléma** szerint, azaz amivel felkeresik a Szolgálatokat. A problémák igen sokrétűek és összetettek voltak, így az alábbi nagyobb csoportok alakíthatók ki:

- 1) bántalmazás,
- 2) elhanyagolás
- 3) gyermeknevelési probléma,
- 4) életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok
- 5) gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, a hozzá tapadó magatartási- és teljesítményzavar,
- 6) anyagi és az ehhez kapcsolódó foglalkoztatással kapcsolatos,
- 7) egészségügyi probléma,
- 8) családon belüli bántalmazás,
- 9) elhanyagolás.

Családok száma elsődleges probléma típusok szerint

Elsődleges probléma típus	Pestszentlőrinci szolgálat		Pestszentimrei szolgálat	
	2018. év/család	2019. év/család	2018. év/család	2019. év/család
Bántalmazás	28	31	13	35
Elhanyagolás	34	29	7	15
Anyagi	40	42	13	14
Gyermeknevelési	153	235	55	31
Családi-kapcsolati konfliktus	64	76	44	40
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	38	52	22	3
Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	23	14	7	2

Életviteli	42	22	29	12
Magatartászavar, teljesítményzavar	26	15	11	12

Az elsődlegesen hozott probléma típust vizsgálva azt láthatjuk, hogy a 2018-as évhez képest nem igazán mutat változást a hozott probléma jellege.

2018-ban a szolgálatokkal kapcsolatba került családok 17,2%-a **gyermekneveléssel kapcsolatos problémák** következtében kereste fel az intézményt, míg 2019-ben már a családok 22,6 %-nál jelent meg elsődleges problémaként ez a típus.

Az előző évek adatai alapján megfigyelhető, hogy folyamatos növekedést mutat azon családok száma, akik gyermekneveléssel kapcsolatos probléma miatt veszik igénybe a szolgáltatást, így 2019-ben 266 családdal kerültek kapcsolatba annak érdekében, hogy segíthessék a megfelelő gyermeknevelési minták kialakítását.

A gyermeknevelési problémák háttérben a szülők nem megfelelő attitűdje, eszköztelensége rejlik. Ez a problémakör annyiban jelent kihívást a Szolgálat családsegítőinek, hogy a szülők nehezen ismerik be, illetve fel, az ilyen jellegű hiányosságukat, ezáltal hosszú ideig nagy az ellenállás részükről.

Az **egészséghez kapcsolódó problémák** alatt nemcsak szervi, hanem lelki-mentális problémákat is jelentenek. E problémahalmazon belül ez utóbbi a Szolgálattal kapcsolatba kerülő 1.175 családból 26 családot érintett a 2019-es évben.

Az **igénybe vevők életvitele**, nagyon sok esetben konfliktussal terhelt, amellyel kapcsolatban a gyermek a legsérülékenyebb.

A **családon belüli bántalmazás** az egyik olyan problémakör, melynek feldolgozása a leghosszabb időt vesz igénybe. Továbbra is nehezen felismerhetők a szexuális abúzus jelei és tünetei, ebből kifolyólag, bár emelkedett, de még mindig kevés az ezzel kapcsolatos jelzés, megkeresés.

Az **elhanyagolás**, a bántalmazás mellett, a második olyan probléma, mely az esetek többségében hatósági intézkedést von maga után. A 2018-as évhez képest az elhanyagolással, bántalmazással érintett gyermeket nevelő családok száma a 2019-es évben 34 %-kal emelkedett. A növekedés háttérben továbbra is a jelzőrendszeri tagok általi együttműködés szorosabbá válása állhat.

Az igénybe vevővel való szociális munka elkezdését követően, az esetek többségében hamar kiderült, hogy több probléma okozza a családok működési nehézségeit, melynek kezelése egy komplex cselekvési folyamaton keresztül enyhíthető, oldható fel. E komplex családsegítés keretében több esetben krízisorientált ellátás és szolgáltatás szervezésére volt szükség annak érdekében, hogy a gyermekek családból való kiemelése megelőzhető legyen (anyaotthon, családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, védett otthon). A sokproblémás családok megsegítése összetett gondozási folyamat során történik. Egyrészt a családtagok egyéninek tekintett problémáinak segítése a konkrét szolgáltatások, tanácsadások, készségfejlesztés, képviselő és információk nyújtásával, szervezésével, másrészt azonban a beavatkozás fókuszában a család egysége, rendszere áll, annak minden tagjával, a gondozás komplexitása mentén.

A 2019-es évben, bár nem számottevően, de tovább nőtt azon gondozott gyermekek száma, akik a válás, illetve a válás után bekövetkezett krízishelyzet, a megbomlott egyensúly, a szülők közötti diszfunkciók, a szülők közötti kommunikáció hiánya, vagy éppen a gyermek érdekeit szem előtt tévesztő, saját, szülői érdekek és sérelmek mentén szerveződő, hatalmi játszmákkal tűzdelt kommunikáció és életvitel következtében kerültek veszélyeztetett helyzetbe.

A hozott és az időközben módosult problémák meghatározzák a **szakmai tevékenység** irányát és tartalmát. Továbbra is a **segítő beszélgetés** - 2019-ben 4.876 alkalom (2018-ban 4.801

alkalom) - és a **családlátogatás** - 2019-ben 4.298 alkalom (2018-ban 4.051 alkalom) – volt a középpontban.

A szociális szakmai tevékenység járulékos eszköze az információnyújtás, melyre 2019-ben 4.269 alkalommal (2018-ban 4.648) került sor. Jól látható, hogy a családlátogatások, valamint a segítő beszélgetések számának emelkedésével csökkent az információnyújtások száma.

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye a fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagoké is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a szülővel. Az esetvitel szempontjából fontos szerepet tölt be az esetkonferencia és az esetmegbeszélés. **Esetkonferencia** megszervezésére **2019-ban 155** (2018-ban 139), **esetmegbeszélés** megtartására pedig **121 alkalommal** (2018-ban 157) került sor.

A szociális segítő tevékenység végzése során a családsegítők szakmai munkáját segítő, támogató eszköz egyik formája az **esetkonzultáció**. Az esetkonzultáción a szolgálatok, valamint a központ családsegítői, esetmenedzserei és szükség szerint az adott szervezeti egységek vezetői vesznek részt. Célja, hogy a családdal kapcsolatban álló, szociális segítő tevékenységet nyújtó szakember szakmai támogatást kapjon, továbbá elősegíti a családsegítő és esetmenedzser hatékony együttműködését az esetvitel során. Esetkonzultációra **2019-ben 1.624 alkalommal** került sor.

A fenti számok jól mutatják, hogy a megnövekedett igénybevétel mellett nem csak a Szolgálattal kapcsolatba kerülő családok és igénybevevők száma emelkedett, hanem ezzel párhuzamosan a családsegítők által a valós és megfogalmazott problémák megoldására irányuló szakmai tevékenységek száma is.

Kapcsolatfelvétel módja – észlelő- és jelzőrendszer

A család- és gyermekjóléti szolgálat által működtetett veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer 2019-ben tovább erősödött. A jelzőrendszer és a jelzések egyetemlegessé váltak, azaz a gyermekekre és a felnőttekre vonatkozóan a Szolgálatok felé kell jelzéssel élni. A beérkezett jelzések alapján, a 18 éven felüliekről érkező jelzések száma 2019-ben 92 db volt (2018-ban 56 db).

A **kapcsolatfelvétel módja** alapján továbbra is leginkább a jelzőrendszer által kezdeményezett megkeresések voltak túlsúlyban (363 főt érintően), majd a gyámhatósági megkeresések következtek (111 főt érintően). A szülők 2019-ben 43 (2018-ban 63) gyermek kapcsán keresték fel önként a Szolgálatokat.

A gondozotti létszám alakulását nagymértékben meghatározza a Gyvt.-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan feladatot ellátók (továbbiakban: **jelzőrendszer**) felkészültsége, jelzési gyakorisága. A legtöbb jelzés még mindig a köznevelési intézményektől érkezett, 2019-ben 415 darab (2018-ban 361 db).

A **2019-es évben a jelzőrendszer által** küldött jelzések száma **875** (2018-ban 669 volt), mely szám tovább bontható a tagonkénti jelzésekre.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (halmozott adat)

Jelzést tevő	2018. év/jelzés	2019. év/jelzés
Egészségügyi szolgáltatást nyújtó + védőnő	113 ebből 27 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	98 ebből 23 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	54 ebből 13 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	127 ebből 21 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Átmeneti gondozást biztosító	5	4
Köznevelési intézmény	316	415
Rendőrség	33 ebből 6 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	20 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	4 mindegyik 18 éven felülire vonatkozott	1 18 éven felülire vonatkozott
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	34 ebből 11 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	33 ebből 4 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Gyámhivatal	109 ebből 8 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	170 ebből 15 jelzés 18 éven felülire vonatkozott

A jelzőrendszer tagjai részéről **568 gyermekre vonatkozóan** (nem halmozott adat) **érkezett jelzés** (2018-ban 453 gyermekre). Egy-egy gyermek kapcsán több helyről is érkezhethet jelzés, ugyanazon probléma kapcsán (pl. iskolai hiányzás esetén az iskolától és a gyámügyi és igazságügyi osztálytól is). Az észlelő- és jelzőrendszer fokozott felelősségét az ágazati szinten megjelenő jogszabályi változások és szakmai útmutatók, protokollok is hangsúlyozzák. Olyan felelősségi alakzatok jelentek meg, melyek be nem tartása felelősségre vonást eredményezhet. A jelzőrendszer tagjai továbbra is gyakran nehezményezik ezt, melynek elfogadtatása érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében foglalkoztatott **jelzőrendszeri felelősnek** továbbra is meghatározó szerepe van.

A jelzőrendszeri felelős az, aki közvetlen kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival. Az alábbiakra került sor a 2019-es évben:

- 1. éves jelzőrendszeri tanácskozás** 2019. február 25-én a Kondor Béla Községi Háztól bérelt helyiségben. A tanácskozáson az alábbiak kerültek elfogadásra:
 - esetmegbeszélő csoport visszaállítása, számának növelése
 - szülők együttműködésének elősegítése
 - prevenciós előadások tartása pedagógusoknak és diákoknak
 - jogszabályváltozásokról folyamatos tájékoztatása a jelzőrendszer tagjainak

2. szakmaközi megbeszélések (6 alkalommal)

A szakmaközi megbeszélések témája elsősorban a változásokkal kapcsolatosak voltak, valamint az ágazatközi együttműködés erősítését célozták meg.

Továbbra is nehézséget jelent az egészségügyi dolgozók együttműködési hajlandóságának kialakítása, mely leginkább a házi orvosokkal, házi gyermekorvosokkal történő együttműködést nehezíti meg.

2019-es évtől újra bevezették a köznevelési intézmények dolgozói számára a gyermekvédelmi fórumot, melyet a 2019/2020-as tanév őszi félévében 3 alkalommal hívtak össze, havi

rendszerességgel. A fórum lehetőséget teremt arra, hogy közös szakmai gondolkodást alakítsanak ki a család- és gyermekjóléti szolgálatok és a köznevelési intézmények szakemberei között, továbbá elősegíti az együttműködés további elmélyítését és hatékonyságának növelését.

Veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozó adatok

A Gyvt. definiálja a veszélyeztetettség fogalmát, mely szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, azaz olyan tényezőket kell figyelembe venni, amelyek a gyermek vagy a szülő magatartását befolyásolják.

E tények a következők mentén csoportosíthatók:

- **környezeti okok:** ide tartoznak a gyermek közvetlen környezetében jelentkező okok pl. lakás nem megfelelő állapota, életviteli probléma, stb.,
- **magatartási okok:** mely az érintett gyermek negatív viselkedési formájából vagy szenvedélybetegségéből adódnak,
- **egészségügyi okok:** ezen okok a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségéből adódó veszélyeztetettség körébe tartoznak, amennyiben a szülői gondoskodás vagy az intézményi elhelyezés nem elégséges az akadályok elhárításához,
- **anyagi okok:** amikor is a veszélyeztetettség, az anyagi gond egyértelműen a jövedelmek hiányából származik.

A 2019-es évben **522 veszélyeztetett kiskorút (407 család)** tartottak nyilván (2018-ban 507 kiskorú) a Szolgálatok, melyből 308 a pestszentlőrinci területen, 214 pedig a pestszentimrei területen lett regisztrálva. A gyermek környezetében található okok kiemelkedő szerepet játszanak a veszélyeztetettségben. Az előző évekhez képest viszonylag kevés az anyagi okból veszélyeztetettek száma, míg továbbra is meghatározó a magatartási problémákra visszavezethető veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai/gyermekszám

Veszélyeztetettségi főcsoport	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermekek szám		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermekek szám	
	2018. év	2019. év	2018. év	2019. év
Környezeti	191	201	181	163
Magatartási	43	78	52	36
Egészségi	8	8	9	8
Anyagi	19	21	4	7

A **környezeti főcsoporton** belül a nevelési problémával (86 gyermek), a szülők-család életvitelével (20 gyermek) és a családi konfliktusokkal (101 gyermek) érintett gyermekek száma magas.

A **magatartási főcsoporton** belül, továbbra is a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (52 gyermek) és tankötelezettség elmulasztása (42 gyermek) áll leginkább a veszélyeztetettség mögött.

Az **egészségi főcsoporton** belül, szinte minden gyermek a magatartási vagy tanulási zavar (16 gyermek) miatt állt a gondozásukban.

Amennyiben a veszélyeztetettség háttérében húzóó okok az alapellátás keretében nem megszüntethetők, a Szolgálat családsegítői jelzéssel élnek a Központ munkatársai felé **hatósági intézkedés kezdeményezése** céljából. A **2019-es évben 54 gyermek** kapcsán tettek ilyen jelzést (2018-ban 48 esetben), míg 4 gyermeket érintően pedig közvetlenül éltek jelzéssel a gyámhatóság felé.

A Szolgálatokon belül kiemelten kerülnek a figyelem középpontjába az elhanyagolással és bántalmazással érintett gyermekek esetei. A bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermek a Központnál is nyilvántartásba van véve, így a számuk az alábbiak szerint alakul.

Bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermekek száma/fő

Magnevezés	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő	
	2018. év	2019. év	2018. év	2019. év
Bántalmazás	24	23	13	36
Elhanyagolás	34	29	7	15

2019-ben a **bántalmazással érintett gyermekek száma 59**, azon belül is meghatározó a szülő általi bántalmazás (30 gyermek esetében).

Az **elhanyagolás jellegét** tekintve a **fizikai** az elsődleges **35** gyermeket érintően. **Szexuális bántalmazásról 4 esetben volt tudomásuk.**

A bántalmazással, elhanyagolással kapcsolatban érkezett jelzéseket minden esetben továbbították a területileg illetékes gyámügyi és igazságügyi osztály felé.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Központot érintő legfontosabb változás volt, hogy az esetmenedzserek a Budapest XVIII. kerület közigazgatási területét lefedve látták el feladatukat, függetlenül a gyermek lakóhelyének irányítószámától. Ennek következtében szorosan együtt kellett működniük a Szolgálatok családsegítőivel.

Az esetmenedzserek tevékenysége kettős, egyrészt hatósági intézkedéssel kapcsolatos esetekben jártak el, másrészt a Szolgálatoknál dolgozó családsegítők munkáját segítették.

A központ esetmenedzserei az esetek függvényében kölcsönösen keresik egymást a szolgálatok családsegítőivel, törekszenek továbbra is a hatékony együttműködésre, a közös gondolkodásra.

A jelenlegi intézményi struktúra értelmében a gyámhivatal a család- és gyermekjóléti központtal, konkrétan az esetmenedzserekkel áll kapcsolatban, tehát a hatósági eljárások tekintetében mindig a család és gyermekjóléti központot keresi meg, aki az eljárásba bevonhatja a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőit. A hatósági intézkedésekre, illetve a hatósági eljárások megindítására vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés megtételének kezdeményezését leszámítva – a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere teszi meg.

Az alábbi a hatósági intézkedések körébe tartozóan láttak el feladatokat az esetmenedzserek:

- védelembe vétel

- megelőző pártfogás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- utógondozás
- családba fogadás
- gyermek harmadik személynél történő elhelyezése
- gyermek tankötelezettsége előmozdítása és a gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása.

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek

A gondozott családok száma **2019-ben 591** (2018. évben 549) volt, mely gondozási folyamat **839 főt érintett** (2018-ban 764 főt), mely 10 %-os emelkedést jelent az előző évhez képest. Ez az esetszám tartalmazza az időközben irattárba helyezett, lezárt, más kerületbe vagy szolgálatoknak átadott gondozásokat, esetleg egyszeri ügyintézésrel lezárható eseteket is.

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 418 volt a 2018-as évben, amely a **2019. évben 430 főre** emelkedett. Hatósági intézkedésre **111 esetben tettek javaslatot**, melyből egy sem került elutasításra, azaz a Gyámhivatal minden esetben megalapozottnak tartotta a javaslatukat.

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2018. évben

Hatósági intézkedés	Kiskorúak száma	
	2018. évben	2019. évben
Védelembe vétel	224	231
Ideiglenes hatályú elhelyezés	32	27
Nevelésbe vétel	129	134
Családba fogadás	22	28
Utógondozás	11	10
Összesen	418	430

Abban az esetben, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a **gyermeket védelembe veszi**.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság felhívja a gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselésének ellátására.

Az **esetmenedzserek feladata** az alábbi tevékenység típusok köré csoportosíthatók:

- szociális segítő tevékenység,
- esetkonferencián való részvétel,
- felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (védelembe vételhez és nevelésbe vételhez kapcsolódóan),
- elhelyezési értekezleten való részvétel,
- családlátogatás,
- környezettanulmány készítése,
- egyéb.

Szociális segítő tevékenységet (segítő beszélgetés, információnyújtás, tanácsadás) az esetmenedzserek **2019-ben 2.001 alkalommal** (2018-ban 2.699) végeztek. **Esetkonferencián 120** (2018-ban 189) alkalommal vettek részt. **Első védelemben vételi tárgyaláson 108** (2018-ban 119), védelemben vétel **felülvizsgálati tárgyaláson 124** (2018-ban 134) és **nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyalásán 33** (2018-ban 36) alkalommal jelentek meg. Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál 30 alkalommal képviselték az intézményt. **Családlátogatást 644** (2018-ban 510) alkalommal végeztek, **környezettanulmányt 79** (2018-ban 40) alkalommal készítettünk. **Egyéb** tevékenységek közé soroltuk az esetmenedzselési, szervezési, koordináló, kontrolláló feladatokat, szakemberekkel folytatott konzultációt, adminisztrációt, e tevékenységek száma **3.977** (2018-ban 3.628) volt.

A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek számának minimális emelkedésével párhuzamosan az esetmenedzserek tevékenységeinek száma is általában hasonló, ám nem számottevő eltérést mutat az előző évhez képest.

Kivételt képez, a szociális segítő tevékenység számának jelentős csökkenése, melynek oka, hogy a szolgálatok családsegítői a hatóság által kezdeményezett védelemben vételi eljárásokba szinte minden új esetben bevonásra kerülnek, tehát a szociális segítő tevékenység nyújtása és megvalósítása a családsegítőkön keresztül történik. Ezzel egyidejűleg az egyéb szervezési, koordináló, kontrolláló tevékenységek száma emelkedett.

A családlátogatások számának emelkedése jele annak, hogy a szolgálatok családsegítőivel fokozott együttműködés alakult ki. A közösen végzett családlátogatások, közös szakmai gondolkodás által, valódi együttműködéssel, hatékony segítségnyújtás válhat valóra.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt. a család- és gyermekjóléti központokhoz delegálja az általános hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatásokon túl a **speciális szolgáltatásokat** is, melyek közé az alábbiak tartoznak:

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat a kerületben élő családok és a kerületben dolgozó szakemberek számára biztosítja az Intézmény folyamatos 0-24 órás elérhetőségét.

Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítségnyújtást, illetve szakmai tanácsot kaphasson. Az intézmény munkatársai előre meghatározott beosztás alapján, heti váltásban biztosították az ügyeletet, a hívásokról nyilvántartást vezettek.

A hívásfelvételi adatlapok alapján **2019-ben 69 alkalommal** érkezett hívás a készenléti telefonra. A hívások száma évről évre növekvő tendenciát mutat (2018-ban 45 hívás), a szolgáltatást a jelzőrendszer tagjai és a kerületben élők egyre gyakrabban veszik igénybe. 2019-ben a beérkező hívások fele jellemzően általános információkéréssel volt kapcsolatos, a hívók az intézményben igénybe vehető szolgáltatásokról érdeklődtek (ingyenes jogi tanácsadás, pszichológus, adományozás stb.). Aktuális problémahelyzetben való segítségkérés (kapcsolattartással összefüggő problémák, egyéb krízishelyzetek), és a jelzőrendszeri tagoktól érkező információkérések tették ki a hívások maradék részét.

Kapcsolattartási ügyelet

A Központhoz tartozó további speciális szolgáltatás a kapcsolattartási ügyelet, melynek célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy egy semleges, külső behatásoktól mentes helyen találkozhasson egymással. Erre bírósági vagy gyámhivatalai határozat alapján kerülhet sor, de a szülők kérésére is igénybe vehető ez a szolgáltatás.

A kapcsolattartásokra többségében azért kerül sor, mert a felek között a viszony kisebb vagy nagyobb mértékben elmérgesedett, így szabályozás (bírósági vagy gyámhivatali végzés) nélkül nem képesek megállapodást kötni.

Megnevezés	2018. év	2019. év
Családszám	44	13
Megvalósult alkal- mak száma	187	162

A számokból látható, hogy a 2018-as évhez képest az igénybe vevő családok számában jelentős csökkenés történt, azonban a megvalósult alkalmak számában nagy eltérés nem mutatkozik.

Egészségügyi-kórházi szociális munka

Speciális szolgáltatásként biztosítják az egészségügyi-kórházi szociális munkát, melyet 1 fő lát el, valamennyi szervezeti egység keretében osztott munkakörben. A tanácsadó egyben mentálhigiénés szakemberként is dolgozik. A 2019-es évben 123 esetben (2018-ban 125) nyújtott szakmai segítséget a családsegítőknek/esetmenedzsereknek, illetve támogatta a szülőket.

Az előző beszámolási időszakhoz képest a válsághelyzetben lévő várandós anyák esetében nyújtott szakmai tevékenységek száma megemelkedett, 11 esetben érkezett jelzés e problémakör miatt (2018-ban 7 eset).

Több probléma köré csoportosultak az esetek: mentális, pszichés problémával küzdő nők gyermekvállalási nehézségei, több gyermeket nevelő családok újabb, nem várt gyermekáldása, nehéz szociális és anyagi körülmények között gyermeket vállaló családok, párkapcsolati válságban lévők gyermekvállalása.

A tanácsadó tevékenységét elsősorban a személyes konzultáció jellemzi mind a családokkal, mind a családsegítőkkal, esetmenedzserekkel és más szakemberekkel, melyet a szakmai ajánlások és protokollok által kialakított rend szerint megfelelően adminisztrál.

Szakmaközi kapcsolataik révén mind a kerületi védőnőkkel és a kerületet érintő egészségügyi intézményekkel aktív együttműködés tapasztalható.

Óvodai- és iskolai szociális segítség

A 2018. szeptemberétől bevezetésre került az óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás, melynek jogszabályi alapjait a 2/2018. (I. 18.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosítását tartalmazó jogszabály fektette le. A módosított rendelet 1. számú melléklete rendelkezik arról, hogy 2018. szeptemberétől 1000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekre vetítve 1 fő

óvodai és iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges. A szolgáltatási elem bevezetéséhez önálló szervezeti egység kialakítása, valamint a humánerőforrás feltétel biztosítása szükséges. Az intézményben 14 fő óvodai- iskolai szociális segítő felvétele indokolt. A 2019-es évben 6 alkalommal írtak ki pályázatot az üres státuszok betöltésére, azonban a megfelelő szakképesítés hiánya, vagy a pályázó visszalépése miatt egyetlen státusz sem került betöltésre. A feladatellátási kötelezettség szakmai elemeit jelenleg a Prevenációs Csoport dolgozói látják el, melyről bővebb információ a Prevenációs Csoportról szóló részben található.

Tanácsadások

A speciális szolgáltatások körébe tartoznak még a pszichológiai-, jogi tanácsadás, valamint a mediáció, családkonzultáció és a hátralékkezelési tanácsadás.

Szolgáltatás megnevezése	Ellátottak száma		Alkalmak száma	
	2018. év	2019. év	2018. év	2019. év
pszichológiai tanácsadás	287	389	2.015	2.338
jogi tanácsadás	283	272	810	823
mediáció	28	21	52	37
családkonzultáció	41	42	136	126
hátralékkezelési tanácsadás	86	60	656	297

A speciális szolgáltatásokon belül a jogi és pszichológiai tanácsadás megjelenhet önállóan, gondozás nélkül, illetve a gondozási vagy cselekvési terv részeként.

A jogi tanácsadást igénybe vevők száma csökkent ugyan, azonban a megvalósult alkalmak száma emelkedett, melynek oka az lehet, hogy a jogász-tanácsadókat felkeresők problémái összetettebbek, nem oldhatók meg egyetlen találkozás alkalmával.

A mediáció egy olyan eljárás, konfliktuskezelő módszer, amikor egy harmadik, semleges fél nyújt segítséget a feleknek a vitájuk rendezéséhez anélkül, hogy ő maga döntené el a vitát. A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő.

Az Intézmény 2 fő családkonzultánst foglalkoztatott 2019-ben megbízási szerződéses jogviszonnyal. Családkonzultáció során a rendszerszemléletű megközelítés alapján a családot vagy a párt tekintik a problémák keletkezésének és a beavatkozás egységének. A konzultáció fókuszában a családi egység és annak alrendszerei (pl.: szülők és gyerekek, férfiak és nők) állnak. A családkonzultáció a családi kapcsolatokban igyekszik változást elérni verbális és nonverbális interakciók révén. A családkonzultáció számaival kapcsolatos emelkedés jelzi, hogy olyan jellegű szolgáltatási elemről van szó, mely nagyban megkönnyíti és hatékonyan kiegészíti a családsegítők és esetmenedzserek munkáját.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona megszakitás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely teljes körű ellátást biztosít a gyermekek részére a szülővel kötött megállapodás alapján. A teljes körű ellátás keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és

erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról gondoskodtak.

Igénybevétel módja

Az átmeneti gondozás minden esetben a **törvényes képviselők írásbeli kérelmével indult**. A kérelem benyújtása során a szülők minden esetben tájékoztatást kaptak az ellátás tartalmáról, az Otthon működéséről és házirendjéről. A tájékoztatást követően került sor az első interjú felvételére, melynek célja, hogy a gyermekről és a család helyzetéről előzetes információt szolgáltatson, mire a gyermek befogadása megtörténik. Segítséget nyújt továbbá ahhoz, hogy a szülő megfogalmazhassa, hogy mit lát helyzetében a fő problémának, miért is kéri az elhelyezést és mit vár az átmeneti gondozástól.

Ezt követően került sor a **„Szülői megállapodás”** megkötésére, mely alapvetően meghatározza az átmeneti gondozás kereteit és feltételeit. Tartalmazza az ellátás kezdetének időpontját, az intézményi ellátás időtartamát, a nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát és módját, a személyi térítési díj megfizetésére vonatkozó szabályokat, az ellátás megszüntetésének módját. A fizetendő személyi térítési díj mértékéről jogszabályban meghatározott határidőn belül írásban tájékoztatták az otthonban elhelyezett gyermek törvényes képviselőjét. A megállapodást minden esetben megküldték a fenntartónak és biztosították a jogorvoslat lehetőségét.

Az elhelyezést követően minden esetben értesítést küldtek a tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központnak, illetve szolgálatnak, továbbá a gyermekkel kapcsolatban álló szakembereknek, mint pl.: köznevelési intézmények, védőnői szolgálatok, stb.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet, valamint Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) önkormányzati rendelet alapján a gyermekek átmeneti gondozása térítési díjköteles szolgáltatás.

A **térítési díjbevételeük** a 2019-es évben **712.469.- Ft** (2018-as évben 881.097.-Ft) volt, **díjhátralékosként 2 családot** tartottak nyilván (hátralék összege 37.722.-Ft). A díjhátralékosokat írásban felszólították a fizetési kötelezettség teljesítésére, továbbá a teljesítetlen díjhátralékok végrehajtáshoz szükséges dokumentációt minden esetben megküldték a Jegyző részére. Jellemzően munkanélküli szülőkről volt szó, akik nem rendelkeztek jövedelemmel, ezért a térítési díj behajtása is problémaként jelent meg a fenntartó számára.

Teljes körű ellátás biztosítása

A szolgáltatók számára a Gyermek Átmeneti Otthona esetében a Gyvt. 45. § (1) bekezdése előírja, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermek számára teljes körű ellátást kell biztosítani. Ennek megfelelően gondoskodtak a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelő étkeztetéséről, valamint ruházatáról.

A **tanszakkal való ellátás** is folyamatosan problémát okozott a szülőknek, melyek rendszeres pótlásáról és beszerzéséről az esetek többségében a Budapest Főváros XVIII. kerületi Gazdasági Ellátó Szolgálaton keresztül történő megrendelésekkel gondoskodtak.

A teljes körű ellátás részeként az Otthonban gondozott gyermekeknek biztosították a tanulói Budapest-bérleteket. Az utazás költségeinek finanszírozásával gördülékenyebbé vált a gyermek és családja közötti kapcsolattartás, valamint a közoktatási intézménybe való eljutás. Az átmeneti otthon által 2019. évben a gyermekek részére vásárolt **bérlet költsége 134.550.-Ft** volt (2018. évben 175.950.-Ft).

Az átmeneti gondozás ideje alatt a gyermeket a befogadását követő hónap első napjától kezdődően zsebpénz illeti meg. A havi zsebpénz összegét a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 82.§ (1) bekezdése szabályozza. Az érintett időszakban a **zsebpénz kifizetésére fordított összeg 168.150.-Ft** (2018. évben 175.950.-Ft) volt.

A változatos és egészséges ételmezés biztosítása magába foglalja a napi ötszöri étkezést, melyből egynek meleg ételnek kell lennie. Tapasztalataik azt mutatják, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek gyakran alultápláltak, illetve étkezési szokásaik, étrendjük nem tartalmazza a fejlődésükhöz szükséges alapvető élelmiszereket. Ezeket a hátrányokat és hiányosságokat a napi zöldség-gyümölcs és tejtermékek vásárlásával igyekeztek pótolni. A **3x-i főétkezést** (reggeli, ebéd, vacsora) az EUREST Étteremüzemeltető Kft. segítségével biztosították.

A cég által szállított ételek minőségileg és mennyiségileg is elfogadhatók. A köztes kis étkezések saját raktárkészletből kerültek kiadásra, melyet a havi alkalommal, illetve igény szerint történő bevásárlások során szereztek be.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

A gyermekek átmeneti gondozásának – a jogalkotó eredeti szándéka szerint – azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. rövid ideig külföldön vállal munkát, kórházi ellátásra szorul), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük. Ezekben az esetekben szakember bevonásának biztosítása mellett, lehetőség szerint a családterápia megkezdése, valamint egyéni terápia biztosítása a cél, a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

Bekerülés oka	2018. év/fő	2019. év/fő
Szülők életvitele	4	4
Magatartási-, teljesítményzavar	-	-
Felügyelet hiánya	15	1
Bántalmazás gyanúja	-	1
Hosszabb kórházi kezelés	-	-
Lakhatási gondok	7	11
Családi konfliktus	5	3

A fenti adatokból jól látható, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevők milyen problémák mentén kérték az átmeneti otthon munkatársainak segítségét.

A **leggyakoribb bekerülési okok** között, az elmúlt évekhez hasonlóan 2019-ben is, lakhatási problémák, családi konfliktusok, illetve a szülők nem megfelelő életviteléből fakadó

nehézségek emelhetők ki.

A családi konfliktusok miatt bekerülő gyermekek létszámának csökkenése háttérben a véglegessé vált nevelésbe vételi határozattal érintett gyermekek számának emelkedése állhat, melyből arra következtethetünk, hogy a gyermek környezetében felmerülő veszélyeztetettség olyan mértékű, melyre már nem jelent megoldást az átmeneti gondozás.

Ellátottak a család jövedelmének függvényében

Az elmúlt évek tendenciáihoz képest elmondható, hogy a családok jövedelmi helyzete, ha kis mértékben is, de javult. Az átmeneti gondozásba került gyermekek szülei nagyrészt bejelentett állással rendelkeztek. Kiemelendő azonban, hogy a kérelmezők között egyre nagyobb számban jelennek meg a dolgozói szegénységben élő családok, akik annak ellenére nem tudják biztosítani megélhetésüket, lakhatásukat, hogy bejelentett foglalkoztatási jogviszonnal rendelkeznek.

Ellátotti adatok

Az átmeneti otthon a vizsgált időszakban **26 fő (halmazott adat)** számára biztosított átmeneti gondozást, elhelyezést, melyből 3 fő felnőtt (szülő). 2019. évben **14 családdal kerültek kapcsolatba**. A krízishelyezéssel, **ideiglenes gondozásban** ellátott igénybe vevők száma **7 fő** volt.

Átmeneti gondozás főbb mutatói

Év	Létszám/fő	Kihasználtság	Gondozási napok száma
2018.	42 (melyből 7 fő szülő)	51,8 %	2.272
2019.	26 (melyből 3 fő szülő)	64,7 %	2.837

2019. évben a gondozási napok száma 2.837 volt, melynek tükrében az átlagos átmeneti gondozásban töltött idő 109 nap volt (halmazott adat). A fenti számokból jól látható, hogy az otthon kihasználtsága a korábbi évekhez képest javulást mutat, azonban továbbra is kiemelt feladat a gyermekek átmeneti otthona kapcsán a kihasználtság növelése, az átmeneti gondozás előtérbe helyezése a gyermekek családból való kiemelésével szemben.

2019-ben az **életkori megoszlás** tekintetében jellemzően a 6-13 éves korosztály vette igénybe a gyermekek átmeneti otthonát (14 fő), míg a 14-17 éves korosztály (5 fő) száma csökkent.

Az átmeneti gondozás megszüntetésének okai

A gyakorlat azt mutatja, hogy sikerült visszaszorítani a maximális gondozási időtartam kihasználtságát, 10 hónapot meghaladó gondozásra nem volt szükség. Az időtartamot nagymértékben meghatározta egyrészt a bekerülés oka, másrészt a szülő együttműködése az Otthonnal.

A mihamarabbi kigondozás érdekében szorgalmazták a kapcsolattartás gyakoriságát, az esetmegbeszéléseket és esetkonferenciákat, szorosabb együttműködést kezdeményeztek más szakemberekkel és intézményekkel.

Az egyéni gondozási-nevelési tervekben rövidebb határidőket és gyakoribb kontroll lehetőségeket igyekeztek beépíteni. A kigondozás sikeressége paralel a gondozásban eltöltött idővel.

Minél rövidebb ideig tartózkodik a gyermek átmeneti gondozásban, annál nagyobb a valószínűsége a családjába való visszagondozásnak. A gyermekek közül, a vizsgált időszakban **14 fő a családjához** tért vissza. A kigondozás jellemző iránya továbbra is a család (60,8%). Az átmeneti gondozást 2019. december 31-én 7 fő gyermek és 2 fő szülő vette igénybe.

Kigondozásra vonatkozó adatok

Kigondozás iránya	2018. év/fő	2019. év/fő
Vérszerinti családba	30	14
Gyermekvédelmi szakellátás	2	-
Családok átmeneti otthonába került	-	-
Nagykorúvá válás miatt	-	-
Egyéb ok miatti kikerülés	-	1

Szabadidő

Az Otthonban a szabadidő hasznos és minőségi megszervezése a szakmai munka egyik kiemelt eleme. Ez 2019 tavaszától új alapokra helyeződött az otthon szakmai vezetőjének személyében bekövetkezett változás okán. Napi, heti és havi rendszerességgel, összesen 11 programot indítottak útjára, állandó időponttal, szervezett formában. Valamennyi programjuk alapvető célja, küldetése két pilléren nyugszik. Egyrészt segít a gyerekeknek az önkifejezés többféle, konstruktív formában történő gyakorlásához, másrészt a programoknak fontos eleme, hogy többféle helyzetben tudják megtanulni a szolgáltatásban részesülők a közösségi élet legfontosabb szabályait.

A hét minden napján vannak foglalkozások, mint pl.: a kreatív műhely, társasjáték klub, frissítő torna, mese csoport, gyermek team. A foglalkozások minden esetben az iskolai foglalkozásokat követő időpontban, délután kerültek megszervezésre. Ezek mellet kiemelt hangsúlyt fektettek az átmeneti gondozásban részesülő gyermekek szüleinek számára szervezett programokra. Ezen programok minden esetben a szülői kompetenciák fejlesztésére, a mindennapi életvitel során felmerülő problémák kezelésére, megoldására helyezték a hangsúlyt, így kéthetente került megszervezésre a szülő klub, valamint havonta egy alkalommal a filmklub.

Havonta egy alkalommal szerveztek intézményen kívüli programokat a gyermekek számára, mely lehetőséget adott arra, hogy cirkuszlátogatáson, mozifilmvetítésen, színházi előadások megtekintésén vegyenek részt az átmeneti gondozásban részesülő gyermekek.

Szintén kiemelt jelentőségű és a családi légkör megteremtését szolgálja, hogy az átmeneti gondozás ideje alatt is meg legyenek tartva a hagyományos ünnepek.

Húsvét alkalmával, a gondozottak „tojáskeresésen” vettek részt, amit az átmeneti otthon udvarán tartottak, illetve minden gyermek részesült húsvéti csomagban, és a hagyományos húsvéti ételek (sonka, tojás) meglétéről is gondoskodtak.

Karácsony közeledtével, Mikulás alkalmából minden gyermek részesült ajándécsomagban, karácsonyra pedig személyre szabott ajándékokkal tették szebbé az átmeneti gondozásban lévő gyermekek ünnepi hangulatát.

Fontos a hagyományőrzés, így az ünnepekre való felkészülés során a népeket, verseket, és az adott ünnepkörhöz kötődő szokásokat is megismertették az átmeneti gondozásban részesülő gyermekekkel.

Az ünnepeken kívül a gyermekek születésnapját is rendszeresen megünnepelték, tortával, ajándékkal, közös énekléssel és játékkal.

Team megbeszélések, munkaértekezletek

Ezek a megbeszélések az otthonban, a szolgáltatáson belül szervezett rendszeres havi „értekezletek”, amelyen minden munkatársnak kötelező volt a megjelenés.

A team témái közül a legfontosabbak voltak:

- jogszabályi változások,
- belső szabályzatok ismertetése,
- aktuális feladatok meghatározása,
- napi ügyek megbeszélése,
- gondozásba vett gyermekekről való tájékoztatás, ismeretcsere,
- műszakbeosztás megbeszélése, szabadságolás- helyettesítés rendje,
- otthon életét meghatározó témák megbeszélése.

Azon gyermekek esetében, akiknél az átmeneti gondozás várható időtartama 30 napnál hosszabbnak mutatkozott, **esetkonferenciát** szerveztek a Család- és Gyermejjóléti Központ valamint a Szolgálatok közreműködésével, összesen **9 alkalommal**.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona fontos szerepet játszik a gyermekvédelem rendszerében. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásként másodlagos prevenció szerepet tölt be. Alapvető feltételeket biztosítva elkerülhetővé teszi a család széthullását, a gyermek családból való kiemelését. A kialakult krízishelyzet kezelésével, megoldásával megelőzhető a problémák súlyosbodása, a gyermekek további veszélyeztetése.

A fentiek függvényében a családoknak nyújtott **szolgáltatások** az alábbiak voltak:

- szükség szerinti jogi, pszichológia és mentálhigiénés tanácsadás,
- segítségnyújtás munkahely és megfelelő lakhatási lehetőség kereséshez,
- köznevelési intézmény keresése a gyermek életkorának megfelelően,
- egyéni segítő beszélgetés,
- kapcsolattartás ösztönzése, koordinálása a különélő családtagokkal, rokonokkal,
- életvezetési tanácsadás,
- háztartási tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézéséhez nyújtott segítség,
- a tanulásban nehézséggel küzdő gyermekek részére korrepetálás, felzárkóztatás.

A segítség során elsődleges szempont volt az önálló intézkedés elve. Igyekeztek – problémától függően – inkább csak koordinálási, ellenőrzési szerepet vállalni, ezzel is erősíteni a családok önállóságát.

A „**családias jelleg**” megőrzését szolgálta, hogy a gondozott családok:

- maguk tartották rendben lakószobájukat,
- maguk gondoskodtak családjuk ételmezéséről,

- részt vettek az Otthon udvarának rendben tartásában,
- maguk gondoskodtak gyermekeik neveléséről, gondozásáról,
- a szabadidős programokon, lehetőség szerint az egész család részt vett,
- az ünnepekre való felkészülésben és a közös ünneplésben is részt vettek a családok (díszítés, főzés, sütés, énekek tanulása, közös ünnepi ebéd/vacsora).

2019. évben az éves munkatervben szereplő feladatok jelentős része megvalósult. Havi rendszerességgel munkaülés megtartására került sor, melyeken a tervezett és megvalósított szakmai feladatok elemzése zajlott, valamint megvitatásra és kiértékelésre kerültek a családok gondozása során felmerülő esetleges problémák, gondozási folyamatok. Lakógyűlés megtartására szintén havonta került sor, illetve szükség esetén biztosítva volt a rendkívüli lakógyűlés lehetősége.

Minden család esetében **esetkonferencia** megtartására került sor a család bekerülését követő hónapban, majd ezt követően szükség szerint, amelyeken részt vettek a családokkal kapcsolatban álló szakemberek. 2019. évben összesen **9 alkalommal** került sor esetkonferenciára (2018. évben 3 alkalom).

Az esetkonferenciákat megelőzően az egységes álláspont kialakítása, a szakmai nézeteltérések tisztázása céljából minden esetben esetmegbeszélés megtartására került sor.

Élményekben gazdag **programokat** szerveztek a családoknak: szabadtéri játékok, szalonnasütés, bográcsozás, fánk és pizza sütés.

A mozi látogatás mellett lehetősége volt a családoknak eljutni a Holnemvolt Várba, a Margitszigetre, a Tropicáriumba, a Fővárosi Nagycirkuszba.

Sikeresek voltak a már hagyományossá vált ünnepi rendezvényeik is: áprilisban húsvéti tojáskeresést és közös ebédet, májusban anyák napi és gyermeknapi ünnepséget, novemberben Halloween partit és decemberben mikulás napi ünnepséget, valamint karácsonyi közös vacsorát szerveztek.

Az ünnepi rendezvényeket általában a gyermekekkel való lázas készülődés előzte meg: énekek, versek tanulása; díszek, ajándékok készítése; a lakószobák és a közös helyiségek feldíszítése. A szülők a nagytakarításban és az ünnepi ételek elkészítésében vettek részt.

Az otthon munkatársai a munkaköri leírásban meghatározott feladatok ismeretében és azok minél szakszerűbb teljesítésének szándékával látták el egyéni feladataikat. A felmerülő problémákat idejében, hatékonyan és egyetértésben meg tudták oldani. Ilyen módon sikerült zökkenőmentesen biztosítani a megszakítás nélküli munkarendnek megfelelő szolgálati beosztást.

Folyamatos és rendszeres volt kapcsolatuk a társintézményekkel, valamint a gyermekeket érintő szervezetekkel és személyekkel.

Elhelyezett családokra vonatkozó adatok

2019-ben a 6 gondozott családból 5 kétszülős és 1 egyszülős volt (összesen 23 fő: melyből 12 fő gyermek és 11 fő felnőtt), 2018-ban a gondozott 7 családból 6 kétszülős és 1 egyszülős volt (összesen 25 fő, 13 felnőtt és 12 gyermek). Jól látható, hogy az utóbbi években leginkább teljes családok jelentkeznek az Otthonba, egyre kevésbé jellemző, hogy egyedülálló szülő kéri a felvételét.

Az otthon **kihasználtsága 2019-ben 84,74%** volt (2018-ban 90,69%), **normatívában** kifejezve 10,16 fő (2018-ban 10,88 fő).

2019-ben a gondozási napok száma 3661 (1812 felnőtt és 1849 gyermek) 2018-ban a gondozási napok száma 3918 (1930 felnőtt és 1988 gyermek) volt.

2019 december 31-én a gondozottak száma 7 fő (2 család: 3 felnőtt és 4 gyermek), 2018.

december 31-én 11 fő (3 család).

A statisztikai adatokból jól látható, hogy az otthon szobái folyamatos használatban voltak. Az üresedés átmeneti jellegű és csak addig tart, amíg a kiköltöző család után a szobák tisztasági festése megtörténik, valamint a várólistán szereplő kérelmezők interjúztatása lezajlik. Ez általában 2-3 hetet vesz igénybe.

Életkor szempontjából a következőképpen alakult a gondozottak száma **2019-ben**: felnőttek: 20-24 éves: **3 fő**, 25-40 éves: **7 fő**, 40 év felett: **1 fő**, míg a gyermekeik tekintetében 0-3 éves: **9 fő**; 6-13 éves: **2 fő**; 14-17 éves: **1 fő**.

Az átmeneti elhelyezést **kiváltó problémák** (halmozott adat):

- szülők életvezetési problémái – 6 család
- elégtelen lakhatási körülmények – 3 család
- kríziselhelyezés – 1 család

2019. évben **3 család** került kigondozásra: 2 család visszaköltözött a rokonokhoz, 1 család albérletbe, 1 család pedig pályázati úton sikeresen elnyert önkormányzati bérlakásba költözött.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

3.2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás keretében – ha a törvény kivételt nem tesz – a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani, a gyermek 20 hetes korától nevelhető és gondozható.

A bölcsődei ellátás keretében ezen túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

Bölcsődei ellátást biztosíthat

- a bölcsőde,
- a mini bölcsőde,
- a munkahelyi bölcsőde és
- a családi bölcsőde.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

Bölcsőde

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a települési önkormányzat kötelezendően ellátandó feladata, ennek érdekében, jogszabályi kötelezettségének eleget téve biztosít **bölcsődei ellátást.**

A kerületben az ellátás területi lefedettségét 10 bölcsőde biztosítja.

A kerületben működő 10 bölcsőde szakmai, gazdálkodási, munkaügyi és élelmezési feladatait az **Egyesített Bölcsődék** (központ) gyakorolja.

Működteti a bölcsődei hálózatot:

- o **10 szervezeti egység** (30 működő gondozási egység, 59 működő csoportszoba) alkotja,
- o **700 férőhellyel** biztosítja 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátását.

Humánerőforrás

Az egyes telephelyeket a központ által meghatározott feladatok és utasítások alapján bölcsődevezetők irányítják.

A mindennapi gördülékeny munkavégzést a központban az intézményvezetőkön kívül 5 munkatárs segítségével hajtják végre, intézményvezető-helyettes, gazdasági ügyintéző, munkaügyi ügyintéző, élelmezési koordinátor és adminisztrátor.

Az Egyesített Bölcsődékben foglalkoztatottak létszáma 2019. december 31-én (munkajogi létszám) **261 fő**

- GYED-en, GYES-en, tartósan távol: 16 fő
- GYED – GYES mellett dolgozik: 5 fő
- Megváltozott munkaképességű: 4 fő

Szakdolgozók

- Betöltött kisgyermeknevelői és bölcsődei dajkák száma: 184 fő
(153 fő kisgyermeknevelő, 31 fő bölcsődei dajka)

Fizikai dolgozók:

- Betöltött kiségitő állások száma (teljes munkaidős): 64 fő
- Betöltött kiségitő állások száma (részmunkaidős): 13 fő

2019. évben a felvételre kerülő munkavállalók száma 30 fő (pályakezdő 2 fő).

- kisgyermeknevelő: 20 fő (ebből 4 fő diplomás kolléga)
- bölcsődei dajka: 3 fő
- egyéb segítő munkatárs: 7 fő

Munkaviszony megszűnése 33 fő esetében állt fent.

A munkaviszony megszűnésének okai:

- próbaidő alatt: 1 fő
- közös megegyezéssel: 25 fő
- felmentés (a nők kedvezményes öregségi nyugdíj igénylése miatt): 7 fő

Bérek alakulása

2019. évben a Kjt. bértábla és pótlékalap nem változott. Az alapilletmény csak a kötelezően soros előrelépőknél növekedett.

A bölcsődében dolgozó felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők, a **pedagógus bértábla** szerinti bérezésben részesültek.

- 2018. évben a minimálbér 138.000,- Ft
- 2019. évben a minimálbér 149.000,- Ft

- 2018. évben a garantált bérminimum 180.500,- Ft
- 2019. évben a garantált bérminimum 195.000,- Ft

2019. évben a középfokú végzettségű kisgyermeknevelő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók továbbra is részesültek bölcsődei pótlékban. Szociális ágazati összevont pótlék illeti meg a Kjt. szerinti alapilletményen felül a szociális területen dolgozókat (fenntartótól függetlenül). – Kivéve: a bölcsődében foglalkoztatott felsőfokú végzettségű bölcsődei kisgyermeknevelő, szaktanácsadó, illetve a középfokú végzettségű bölcsődei kisgyermeknevelők, valamint a gyermekvédelem területén pedagógus munkakörben foglalkoztatottakat.

A bölcsődei ágazatban dolgozók elismerésére, anyagi megbecsülésére, cafetéria juttatás, ruházati költségtérítés, rekreáció, és pénzjutalom biztosítására is volt lehetőség.

Szakmai képzések, továbbképzések, szakmai munka

A bölcsődékben folyó szakmai munka a bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramjának megfelelően történik. Nem csak a kisgyermekekre, hanem az egész családra fókuszáló program, melyben kiemelten hangsúlyos a családok támogatása, a családi értékekben rejlő pozitívumok megerősítése, sikeres gyakorlatok feltérképezése és elismerése a család rendszerszemléletű megközelítése. Mindemellett fontos az is, hogy a gyermekekre vonatkozó pozitívumok is helyet kapjanak.

A kisgyermeknevelő részéről, napi nevelőmunkája során alapos felkészültségre, szaktudásra van szüksége. Akkreditált továbbképzéseken való részvétellel biztosítják a kisgyermeknevelők számára a folyamatos szakmai megújulást. A továbbképzéseken részt vevők magas száma bizonyítja, hogy a bölcsődei ágazatban dolgozó szakdolgozók fontosnak tartják a naprakész szakmai információk megismerését, a tanultakat, a hallottak beépítését a mindennapi szakmai munkába.

A Bölcsődei dajka tanfolyam elvégzése, minden dajka munkakörben dolgozó kolléganő számára kötelező érvényű, a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2017. (IX.18.) EMMI rendelet értelmében. A tanfolyam nem teljesítése, a munkaviszony megszűnését vonja maga után. A képzés időtartama 100 óra, melyből 75 óra elmélet és 25 óra gyakorlat elvégzése szükséges. A tanfolyam írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgával zárul, melynek elvégzéséről a résztvevő tanúsítványt kap. A képzésre a jelentkezés 2019. február hónaptól folyamatosan megtörtént és valamennyi bölcsődében a bölcsődei dajkák sikeres vizsgát tettek, így az intézményben dolgozó minden dajka szakképzett.

A 25/2017. (X.18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzését írja elő 2018. január 1-jétől. A vezetőképzésnek szintjei vannak, melyek megújítása 2 évente kötelező érvényűek. A képzés célja a vezetői készségek, képességek, kompetenciák fejlesztése. A képzésre való jelentkezés lehetősége 2018. júliusától állt rendelkezésre. A képzés időtartama 2 hetes időintervallumokban 3 hónap. 2019. évben nyolc bölcsődevezető sikeresen teljesítette a vezetői feladatellátáshoz szükséges képzést.

A magas színvonalú szakmai munkát tükrözi az is, hogy az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem kisgyermeknevelő hallgatói számára gyakorlati helyként funkcionálnak.

Ellátási kötelezettség teljesítése

A bölcsődék napközbeni ellátás keretében segítik a kisgyermeknek családi nevelését, szem előtt tartva a kicsinyek fizikai-érzelmi biztonságát, feltétel nélküli elfogadását, erősítve testi – lelki – szociális – emocionális és intellektuális fejlődését.

Fontos feladat a családokkal való hatékony, segítő együttműködés, ami nem csupán a gondozásra, hanem egyre inkább a nevelési kérdések, problémák kezelésére, megoldására nyújt támogatást.

Az esélyteremtés már a bölcsődében megkezdődik. Az itt végzett tevékenység szervesen hozzájárul a „Legyen jobb a gyermekeknek” nemzeti stratégia megvalósulásához, a gyermekes szülők szükségleteihez rugalmasan igazodó, személyes szolgáltatások biztosításával, továbbá a korai „képességgondozó” és fejlesztő munkával, a korai szűréssel. Így jelleménél fogva a bölcsődei ellátás preventív és korrekatív feladatokkal bír.

A bölcsődék iránti igény nem csökkent.

Teljesített gondozási napok alakulása (Bölcsődei alapellátás)

Sorszám	Megnevezés	2018. év	2019. év
1.	Teljesített gondozási nap	124.721	123.957
2.	Költségvetési rendelet szerinti osztószám	230	230
3.	Normatíva igénylés alapja (1:2)	542	539

Férőhely-kihasználás éves alakulása bölcsődénként

Bölcsőde neve	Férőhely szám	2018. év		2019. év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	88,52	73,00	91,16	67,37
Erdei Kuckó	48	95,72	73,18	89,75	67,82
Csibekas	72	89,87	66,50	91,10	67,28
Hétszínvirág	72	93,02	66,94	91,59	66,93
Micimackó	72	94,58	67,96	92,08	66,89
Csiga-biga	72	95,03	73,56	90,81	70,84
Bababirodalom	72	97,81	82,88	97,25	82,50
Bambi	72	90,99	67,51	92,02	67,68
Fecskefészek	84	93,70	76,28	89,83	73,85
Napsugár	96	84,47	60,76	86,40	58,64
Összesen	700	92,19	70,45	91,06	68,80

A jogszabályi előírásoknak megfelelően az egyes csoportok gyermeklétszámát igyekeztek betartani. A bölcsődékben az éves kapacitásmutatót nagymértékben befolyásolja a felvételre kerülő vagy év közben sajátos nevelési igényű gyermekek száma (ebben az esetben 1 sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 11, két sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 10 gyermek nevelhető-gondozható egy csoportszobában). Évről-évre megfigyelhető, hogy az iskolai szünetek (őszi, téli, tavaszi, nyári) kezdetével a bölcsődébe járó gyermekek létszáma is csökken. A bölcsődei nevelési év kezdetekor (szeptember) a beszoktatások ütemezésének, szakmai elveinek, valamint a szülők igényeinek megfelelően november végére töltődnek fel a bölcsődei csoportok, alakulnak a gyermeklétszámok.

Betegségek tekintetében a bölcsődei korosztály igen érzékeny, elsősorban a felső légúti megbetegedések a legjellemzőbbek. Azt a baktériumközeget, melybe a családi élet után bekerül a gyermek, meg kell szokni, az immunrendszert meg kell erősíteni.

A beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatja meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot. Az adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe vehető az a gyermek, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott.

Nem vehető figyelembe ugyanakkor az adott hónap egyetlen nyitvatartási napján sem az a gyermek, aki a hónapban 10 napnál többet hiányzott. A nyitvatartási napok a statisztikai adatokat és a normatíva alakulását is befolyásolják.

Veszélyeztetett gyermekek száma a bölcsődékben

A veszélyeztetettség fogalma a Gyvt. szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az észlelő és jelzőrendszer tagjaként, már a legkisebb gyanú esetén is mérlegelés nélkül meg kell tenni a jelzést annak érdekében, hogy a veszélyeztetettséget megelőzzék.

Veszélyeztetettség leggyakoribb okai: szülők mentális zavarai, szociális problémák, életvezetési problémák.

Ismereteik alapján tudnak számot adni arról, hogy 2018. évben vélhetően 81, 2019. évben 60 bölcsődés korú gyermek nevelkedett egyszülős családban. Az a tapasztalat, hogy a szülők között zajló konfliktusok kezelésének „bevált” módszere a különválás vagy az elköltözés. A szülők többsége nem él a párterápia lehetőségével annak ellenére, hogy az Egyesített Bölcsődék térítésmentesen biztosítja a család és párterápia lehetőségét.

Veszélyeztetett gyermekek száma

2018. év	2019. év
12 gyermek	10 gyermek

Eltérő fejlődésű gyermekek a bölcsődékben

Az eltérő fejlődésű gyermekeket tekintve igen színes a paletta: mozgásszervi, hallásszervi fogyatékoság, pszichomotoros elmaradás, Down - szindróma egyéb pszichés fejlődési zavar, beszéd, valamint autista gyermekek kerültek bölcsődei közösségbe. A felvételre kerülő eltérő fejlődésű gyermekek elsősorban spontán integrálódtak. Nagyon szomorú, hogy a családból érkező gyermekek fejlődésbeli eltérései elsősorban csak a közösségbe kerülésükkor derülnek ki. Hangsúlyozni szükséges a korai felismerés fontosságát, hogy kellő időben megfelelő fejlesztést kapjon a gyermek a hátrányai csökkentése érdekében.

Korai fejlesztést, gondozást a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. Kerületi Tagintézményének szakemberei végeztek, melynek korai fejlesztő központja a Fecskefészek bölcsőde épületében található. Az ellátottak a gyógypedagógusok által meghatározott órarend szerint részesülnek a jogszabály által meghatározott óraszámában fejlesztésben. A kommunikáció, a konzultációk, látogatások a bölcsődei és a fejlesztő szakemberek között folyamatosan zajlanak. Előfordultak olyan esetek, ahol team megbeszélésre is sor került a bölcsődébe járó gyermekek további nevelése-gondozása érdekében. A szakemberekkel az együttműködés jól összehangolt, a gyermekek fejlődésükben való támogatása számukra is épp oly fontos, mint a kisgyermeknevelőknek. A szülőknek tanácsot adnak, kisgyermeknevelőket is megtanítják azokra a technikákra, mellyel segíteni tudják a gyermekeket mindennapi nehézségeik során.

A kisgyermeknevelők érzelmileg elfogadóak, az elvárásokban kiszámíthatóak, biztonságot nyújtóak. Minden évben legnagyobb létszámban a Fecskefészek bölcsőde fogadja a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre - gondozásra szoruló gyermekeket. A kisgyermeknevelők évről-évre leterheltebbek, de ennek ellenére hatalmas toleranciával, empátiával támogatják a családokat.

Eltérő fejlődésű gyermekek száma bölcsődéinkben

2018. év	2019. év
28 gyermek	25 gyermek

Alapszolgáltatáson túli szolgáltatások

A Bababirodalom Bölcsődében található az a Szolgáltató Központ, mely különböző szolgáltatásokkal kíván lehetőséget nyújtani azoknak a családoknak, akik gyermekeiket még nem kívánják beíratni, de alkalmi elfoglaltságuk idejére megoldást jelenthet.

A szolgáltatások biztosítása nem veszélyeztetheti a bölcsődei ellátás keretében kötelezően nyújtandó ellátás biztosítását. Az alapellátást a kerületben élő családok gyermekei teszik ki, míg a szolgáltató részleget, kerületen kívüli családok is igénybe vehetik. A szolgáltatások igénybevétele **külön térítési díj ellenében** történik.

A szolgáltató részlegben igénybe vehető férőhelyek száma napi 20 fő.

Felvételi napló alapján:

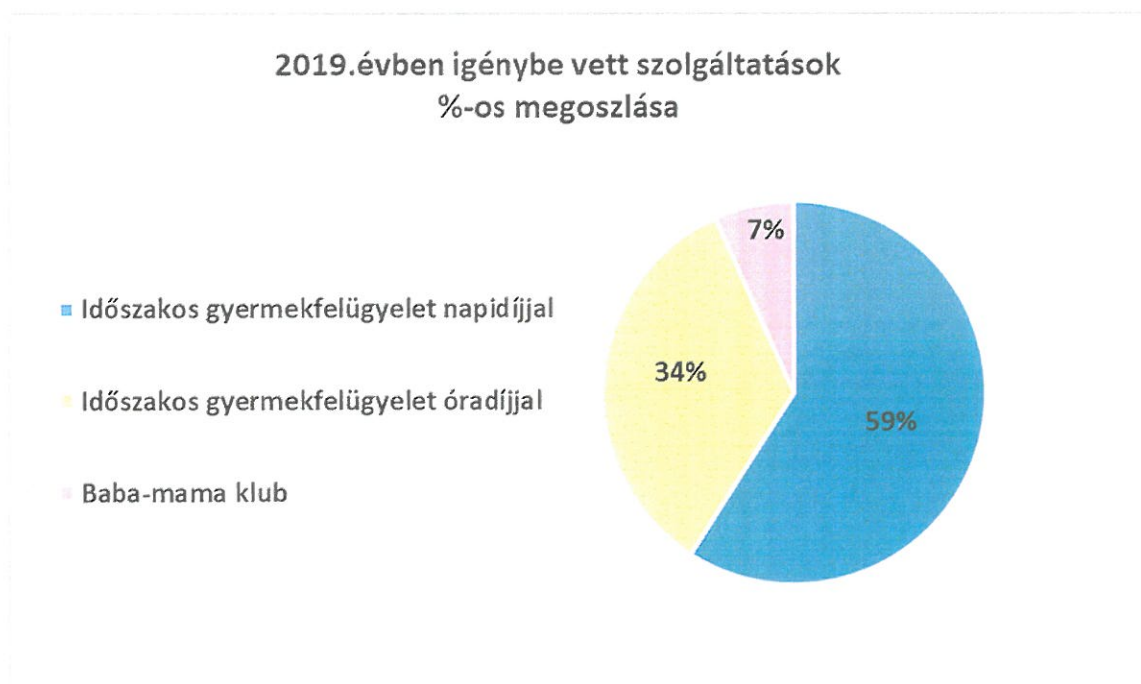
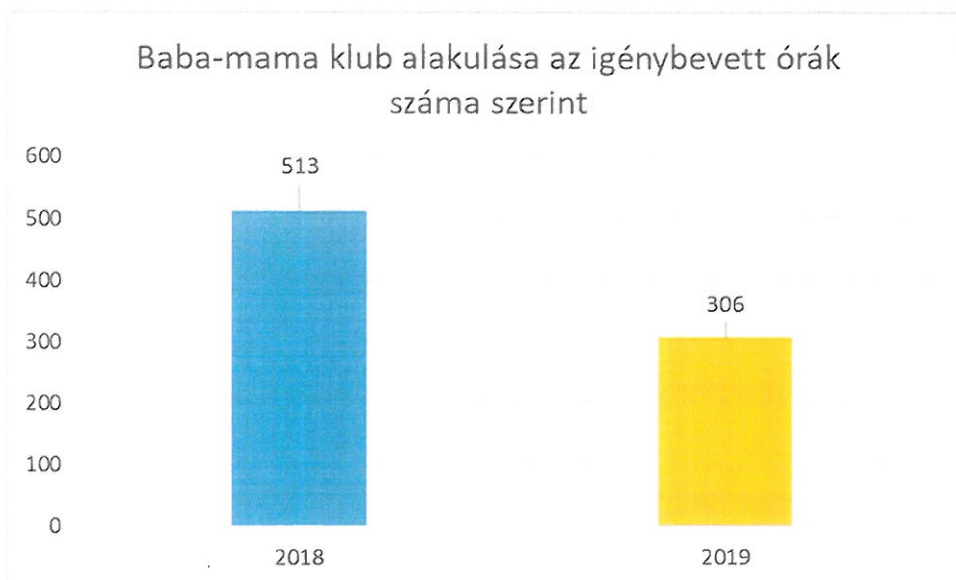
- az év folyamán az egyes szolgáltatásokat igénybevevő családok száma: 93 család
- a szolgáltatásokat igénybevevő gyermekek száma: 95 fő

Leggyakrabban igénybe vett, családi nevelést támogató szolgáltatások

	Családok száma	Gyerekek száma	Igénybevett alkalmak száma	Igénybevett órák száma
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	173	174	1427	-
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	159	159	827	2754
Baba-mama klub	41	41	160	306

Az időszakos gyermekfelügyelet a leggyakrabban igénybevett szolgáltatások egyike, amikor a szülő alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára, vagy egy-egy napra veszi igénybe az ellátást. Az igénybevétel előzetes bejelentkezés alapján történik. A szükséges megállapodás rögzítése után vehető igénybe a szolgáltatás.

Baba-mama klub keretében a gyermek a szülővel, hozzátartozóval van jelen a hét meghatározott napjain. Ideális körülmények között biztosított a gyermek és szülő együttes játéka. A gyermeknek lehetősége van a kortársakkal való ismerkedésre. A szülőknek is lehetőségük van az egymással történő kommunikációra, illetve szakmai tanácsot, javaslatot, segítséget kérhet a klubfoglalkozáson résztvevő kisgyermeknevelőktől.

Az előző évhez viszonyítva a baba-mama klub szolgáltatás az igénybevett órák tükrében azért csökkent, mert a szolgáltatást igénybevevő családok a gyermekük folyamatos beszoktatását követően az időszakos gyermekfelügyeletre jelentkeztek be.

Az intézményben kialakított közösségi terem helyet adott:

- szülői értekezleteknek,
- szülőcsoportos megbeszéléseknek,
- szülői érdekképviseleti megbeszéléseknek,
- fogadóóráknak,
- munkatársi megbeszéléseknek,
- oktatások helyszínének (HCCP, munka- és tűzvédelmi oktatás, házi továbbképzések, közösségi szolgálatra érkezők fogadása, gyakorlatra érkező hallgatók mentorálása, gyakoronokokkal való konzultáció),
- szaktanácsadó által tett látogatásoknak, megbeszéléseknek, kiértékeléseknek,
- a munkatervben leírt programok, családi rendezvények, kézműves délutánok

- megvalósítása helyszínének,
- hétvégi családi rendezvény helyszínének,
- lakógyűlésnek,
- szavazó helyiségnek.

Bölcsődei élelmezési tevékenység, gyermekétkeztetés

Olyan gyermekekre szabott minőségi ellátás biztosítása a cél, mely megfelelő biztonságú alapanyagok beszerzésére törekszik és maximálisan szem előtt tartja a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) előírásainak követelményeit, a gyermekek helyes táplálkozási kultúrájának kialakítását. Egyben minimálisra csökkenti a helytelen életmód okozta civilizációs betegségek kialakulásának kockázatát. A szakács szakemberek korszerű technológiával és megfelelő hozzáértéssel készítik el az ételeket a minőségügyi módszer alapelvei és a megvalósításhoz szükséges legfontosabb szempontok alkalmazásával, tudatos munkavégzéssel, folyamatosan fenntartva az önellenőrzés, a probléma felismerés és a helyesbítő tevékenységek alkalmazásának rendszerét.

Minden szakember egyetért azzal, hogy a 20 hetes - 3 éves korú gyermekek részére a saját konyhán készült, az egyéni igényeket is maximálisan figyelembe vevő étkeztetés a legmegfelelőbb.

A napi friss, kiváló minőségű alapanyag egyedi, időre történő beszerzése és elkészítése garancia arra, hogy a kisgyermekek minden nap, időben, az életkori és egyéni igényüknek megfelelően ülhethetnek asztalhoz és kifogástalan minőségű tápanyagokhoz jutnak minden étkezés alkalmával. Egyéves kor elmúltával a gyermekeknek adható ételféleségek skálája egyre bővül. Ebben az életkorban alakítják ki a felnőtt korban is fennmaradó táplálkozási szokásokat, az ízlést, az étkezési ritmust, az étkezési kultúrát, a táplálkozásra vonatkozó higiénés szabályokat. A bölcsődékben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak saját főzőkonyhájukról.

Az egészséget megőrző, betegségmegelőző életmód egyik lényeges eleme a táplálkozás. A gyermekek egészségének megőrzése érdekében nem hanyagolhatják el a folyadékpótlást sem. Ennek érdekében a reggeli és uzsonna mellé minden esetben biztosítani kell a megfelelő mennyiségű folyadékot, valamint a tízórára felszolgált ital is a folyadékpótlást segíti, napközben szomjoltásra ásványvizet is kapnak a gyermekek.

Nem szabad megfeledkezni az ételintoleranciás gyermekekről sem. Bölcsődéinkben a szakorvos által előírt diétát személyre szabottan biztosítják, megfelelő személyi feltételek mellett (dietetikus, diétás szakács). Folyamatos célkitűzés, az EMMI rendelet előírásait figyelembe véve a szülőkkel, érdeklődőkkel megismertetni a bölcsődékben alkalmazott korszerű konyhatechnológiai eljárásokat, a gyermekek korának megfelelő reformételeket, alapanyagokat. Az étkeztetésben dolgozó szakemberek számára elengedhetetlen fontosságú a folyamatos szakmai továbbképzés. Lényeges, hogy a hallott, látott ismereteket be tudják hozni a mindennapokba, képesek legyenek megújulni és alkalmazni.

Az évente elvégzett szülői értékelések vonatkozásában minden évben megállapítható, hogy a gyermekétkeztetés nagyon érzékeny terület. Fontos a szülőknek mikor, mit eszik a gyermek és mennyit. Milyen az íz világa és mennyire változatos, amit a gyermekek elé tesznek.

A bölcsődékbe a beszoktatások alkalmával megkóstoltatják a szülőkkel az ételt. Fontos, hogy ízeleljék a helyi „specialitásokat” és természetesen véleményezzék is. A bölcsődébe járó gyermekek helyes táplálkozási szokásainak kialakításához elengedhetetlen az otthoni és az intézményi étkezés/étkeztetés összehangolása.

A bölcsődei étkeztetés mellett öt óvoda gyermekeinek is biztosítják az étkeztetést a Fecskefészek Bölcsődéből.

A speciális étrendre szoruló gyermekek száma 2018. évben 30 fő, 2019. évben 58 fő volt. (tejfehérje, tejcukor, kakaó, dió-földimogyoró, citrus félék, burgonya, paradicsom, glutén, tojás, szója, csirkehús, marhahús, csonthéjas érzékenység, hisztamin érzékeny allergia, cukorbetegségben alkalmazott diéta)

- Működő bölcsődei főzőkonyha: 9
- Tálalókonyha: 1 (Iciri-piciri bölcsőde)
- Napi térítési díj: 483,- Ft/nap

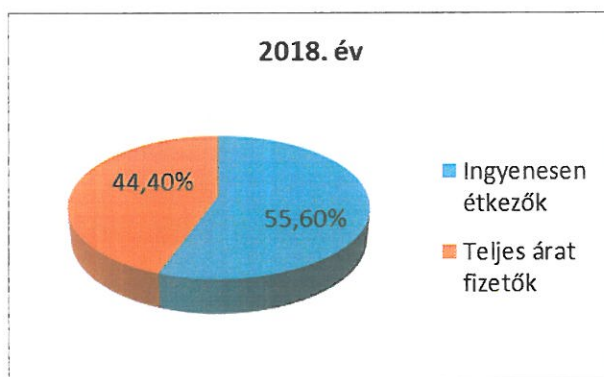
*Étkezési támogatásban részesülők alakulása a bölcsődékben
(100%-os támogatás)*

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2018. év	14 fő	137 fő	56 fő	440 fő	16fő
2019. év	11 fő	145 fő	45 fő	401 fő	14 fő

Bölcsődébe járó gyermekek étkezési napjai (adag):

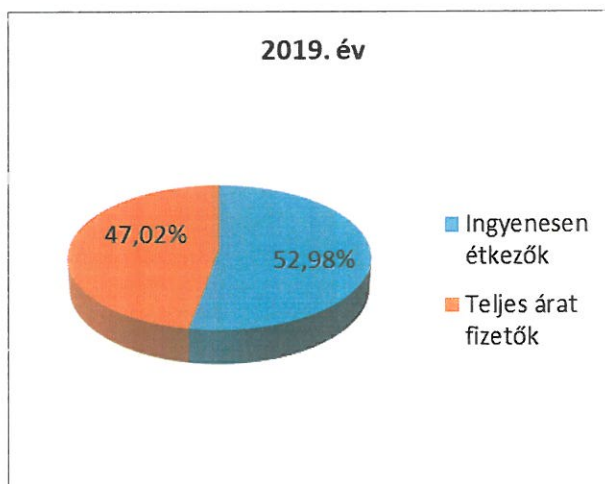
2018. évben: 113.376

- Ingyenesen étkezők 63.043 (55,60%)
- Teljes árat fizetők 50.333 (44,40%)

2019. évben: 110.855

- Ingyenesen étkezők 58.735 (52,98%)
- Teljes árat fizetők 52.120 (47,02%)

Óvodába járó gyermekek étkezési napjai:

2018. évben:	107.516
2019. évben:	106.006

A bölcsődékben a gyermekeknek napi 4x-i étkeztetést biztosítanak (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna), az óvodákban napi 3x-i étkezés biztosított (tízórai, ebéd, uzsonna).

Az intézményt érintő ellenőrzések

Erdei Kuckó Bölcsőde

- **Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatal Népegészségügyi Osztály:** főzőkonyhai közeg ellenőrzése – az ellenőrzés során észrevétel nem történt
- **2019. február 28-án az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** bölcsődei dokumentáció vezetése (kisgyermeknevelők adminisztrációja)
- **2019. október 2-án az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** napközbeni kisgyermekellátás szakmai ellenőrzése (étkeztetés)

Csibekas Bölcsőde

- **2019. május 7-én Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez a 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.)**
Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése
Eredmény: Az egység HACCP rendszere megfelelően működik, hiányosságok tapasztalhatóak (eszközök-asztal, fiók, szekrény felülete kopott, valamint a csatornaszemek mielőbbi cseréjét kérte.)

2019 nyarán történt teljes konyha és raktár felújítása során a hibák kiküszöbölésre kerültek. Eszközök beszerzése megtörtént.

- **2019. november 28-án az Egyesített Bölcsődék élelmezési koordinátorának helyszíni ellenőrzése – önellenőrzés a konyhai területen**
Eredmény: A konyha jelenlegi állapota megfelel az előírásoknak.
- **Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc - Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Csoportjának ellenőrzése**
Ellenőrzés tárgya: Selejtezések végrehajtásának szabályszerűségi ellenőrzése
Típusa: Szabályszerűségi ellenőrzés
Ellenőrzött időszak: 2019. évi selejtezés
Eredmény: A selejtezési eljárás a belső szabályokkal összhangban, a vonatkozó jogszabályoknak, megfelelően történt. A selejtezési eljárás során keletkezett dokumentumok (selejtezési javaslat, szakvélemény, selejtezési jegyzőkönyv) kiállítása szabályos volt. A szakértői vélemény beszerzése megtörtént. A leselejtezett veszélyes hulladéknak minősülő tárgyi eszközök elszállítása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt.
- **2019. március 12-én és november 19-én az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése, napközbeni kisgyermekellátás szakmai ellenőrzése (játéktevékenység).

Hétszínvirág Bölcsőde

- **2019. február 26-án és november 26-án az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a 15/1998. NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése, fejlődési füzetek ellenőrzése.
- **2019. november 20-án a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzése:**
Ellenőrzés tárgya: élelmiszer-higiéniái, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi szemle.
Minősítés eredménye: 90% (jeles)

Fecskefészek Bölcsőde

- **2019. április 16. PMKH Érdi Járási Hivatal Élelmiszerbiztonsági és Állategészségügyi Osztály ellenőrzése**
Észrevétel: rovarháló felszerelése a fogyasztói edénmosogató ablakára, hűtőszekrény vásárlása a rozsdás aljú hűtőszekrény helyett.
A háló felszerelése és a hűtő megvásárlása megtörtént.
- **2019. május 7-én Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez az élelmiszer-vállalkozások által működtetendő önellenőrzési rendszerre vonatkozó követelményekről szóló 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.).**
Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti

felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése
Eredmény: Az egység HACCP rendszere megfelelően működik.

- **2019. július 25-én a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzése:**
Ellenőrzés tárgya: élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi szemle.
Minősítés eredménye: 82% (jó)
- **2019. március 20 és november 26-án az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a 15/1998. NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése, fürdőszobai tevékenység ellenőrzése-gondozási folyamatok.

Micimackó Bölcsőde

- **2019. május 8-án Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez a 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.).**
Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése
Eredmény: Az egység HACCP rendszerének megfelelően működött.
- **2019. november 29-án az Egyesített Bölcsődék ételmezési koordinátorának helyszíni ellenőrzése – önellenőrzés a konyhai területen**
Eredmény: A konyha jelenlegi állapota megfelel az előírásoknak.
- **2019. február 19-én az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a 15/1998. NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése, a gyermek csoportszoba berendezése az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Csigabiga Bölcsőde

- **2019. december 12-én a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzése:**
Ellenőrzés tárgya: élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi szemle.
Minősítés eredménye: 87% (jó)
- **2019. február 18-án az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a 15/1998. NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése.

Bababirodalom Bölcsőde

- **2019. május 8-án Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez a 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.).**
Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése
Eredmény: A konyha az élelmiszer biztonsági követelményeknek megfelel
- **2019. június 13-án az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a

15/1998. NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése, levegőztetés – udvarra való menetel ellenőrzése.

Napsugár Bölcsőde

- **2019. május 8-án Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez a 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.).**

Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése

Eredmény: A főzőkonyha a régi állapotától eltekintve tiszta, rendezett állapotú, megfelelő konyhai személyzettel.

- **2019. március 19-én és szeptember hónapban az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** Bölcsődei ellátás szakmai ellenőrzése.

Bambi Bölcsőde

- **2019. március 2-án a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrzése:**

Ellenőrzés tárgya: élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi szemle.

Minősítés eredménye: 86% (jó)

- **2019. május 8-án Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez a 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.).**

Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése

Eredmény: A HCCP rendszer megfelelően működik.

- **2019. január és június hónapban az Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a bölcsődei napirend, munkarend.

Iciri-piciri Bölcsőde

- **2019. május 8-án Élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi önellenőrzéshez a 28/2017 (V.30.) FM rendelet alapján önellenőrzés történt, élelmiszermérnök irányításával (Create 2002 Kft.).**

Ellenőrzés típusa: Közétkeztető HACCP kézikönyv kiegészítése, évenkénti felülvizsgálata, beszállítói értékelés elvégzése

Eredmény: A tálalókonyha az élelmiszerbiztonsági követelményeknek megfelel

- **2019. március és október hónapban Egyesített Bölcsődék szaktanácsadójának látogatása:** a 15/1998. NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt tárgyi eszközök meglétének ellenőrzése, bölcsődei napirend-munkarend.

Egyesített Bölcsődék (EBI)

- **2019. január 23-február 28-ig a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc - Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Csoportjának ellenőrzése**

Ellenőrzés tárgya: A vezetői kontrollok, kommunikáció, információ áramlás fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata a vezetői tapasztalatok, interjúk alapján.

Megállapítás: Az EBI központ és a bölcsődék külső kommunikációja közvetlen és akadálymentes. A bölcsődék működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítottak. Minden szakmai és eszköztámogatás az Egyesített Bölcsődéken keresztül megvalósul. A dolgozók munkafeltételei teljes mértékben biztosítottak. Átgondolásra javasolták az EBI központ épületének átalakítását, a zsúfoltság megszüntetését.

Ellenőrzés tárgya: Tájékoztatás az étkezési térítési díjak befizetésének alternatív lehetőségeiről a kerület óvodáiban és az EBI-ben

Az Egyesített Bölcsődék telephelyein 2019. március hónaptól került bevezetésre az alternatív fizetési mód. Házirend módosítása folyamatban van.

A bölcsődék minőségpolitikája

A kisgyermekkel végzett munka tudatos, összetett pedagógiai felkészültséget kíván amellet, hogy a gyermeki fejlettséget, igényeket, korosztályi sajátosságokat szem előtt kell tartani. Minden, ami körbeveszi a gyermeki világot, ismeret és tapasztalatszerzés, amely a gyermek fejlődésére, viselkedésére hatással van. A bölcsődében a minőségbiztosítási elvárások rendszere garancia a gondozás-nevelés magas színvonalára. A minőségbiztosítás fontos elemei a személyi és tárgyi feltételek, a dolgozók képzettsége, szakképzése és továbbképzése.

A minőségi munka célok kitűzése nélkül nem érhető el, a cél elérése után elemzésre, további javításra és ellenőrzésre van szükség. A napközbeni kisgyermekellátás területén figyelembe kell venni a gyermek, a család, a társadalom és a szolgáltató igényeit. A bölcsődében a gyermek és a család elégedettsége mutatja a szolgáltató minőségi munkáját.

A bölcsődék hitvallása

A 0-3 éves korosztály nevelésének, gondozásának minősége rendkívül meghatározó, hiszen az egészséget, a jólétet, az együttműködés képességét, a szociális készségeket és vágyat mind-mind ezek az élmények befolyásolják. Ebben az időszakban a szellemi, érzelmi és szociális készségek kibontakoztatása a legfontosabb feladat, melyhez egy holisztikus szemléletű, a gyermek szükségleteire és jogain alapuló integrált, a szülőket és a társszakmákat bevonó programra van szükség. Minden gyermek egyedi szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, amelyek segítségével sokoldalú, harmonikus személyiség válhat belőle. A bölcsődék arra törekszenek, hogy a gondjaikra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

Jövőre vonatkozó célkitűzések

- A magas színvonalú, minőségi kisgyermekellátás szinten tartása, mely a szülők megelégedésére is szolgál, ezáltal hírnevük ápolása.
- A hagyománnyá vált közös családi rendezvények megszervezése, megvalósítása, programok körének bővítése.
- Szülői kompetenciaerősítő beszélgetések szervezése, szakemberek bevonásával.

- Környezettudatosabb nevelés erősítése a munkatársak és a szülők körében.
- Munkavállalók mentális egészségének ápolása, csapatépítő közös programok szervezése, rekreáció biztosítása.
- A bölcsődék folyamatos korszerűsítése, eszközpark bővítése.

3.2.2. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet

A gyermekvédelmi törvény szerint a helyi önkormányzat feladata az, hogy megszervezze és működtesse a gyermekek napközben való gondozását, foglalkoztatását, azonban társadalmi szervezet, vagyis alapítvány és egyesület, illetve cég (Bt., Kft.) és egyéni vállalkozás is elvégezhet ilyen tevékenységeket, ha a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel.

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

2017-től a kizárólag bölcsődés korú gyermekeket ellátó családi napközi elnevezést felváltotta a családi bölcsőde, a nem kizárólag bölcsődés korú gyermekeket ellátó családi napközit a napközbeni gyermekfelügyelet és a házi gyermekfelügyeletet a napközbeni gyermekfelügyelet elnevezés.

A *családi bölcsőde* olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.

A *napközbeni gyermekfelügyelet* keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
- b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
- c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
- d) az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló számára,
- e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
- f) az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek számára szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A napközbeni gyermekfelügyelet működhet a szolgáltatást nyújtó saját otthonában vagy más célra kialakított helyiségben, vagy a törvényben meghatározottak alapján a szülő, törvényes képviselő otthonában.

A napközbeni gyermekfelügyelet feladatait önálló szolgáltató vagy legalább három - egy szolgáltató székhelyeként, illetve telephelyeiként, egy vagy több épületben működő - napközbeni gyermekfelügyeletet magába foglaló hálózat biztosítja. Három vagy annál több napközbeni gyermekfelügyelet fenntartását hálózatba kell szervezni.

Napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húszhetes korától annak a tanévnek a

végéig gondozható, amelyben a tizennegyedik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

A szülő, törvényes képviselő otthonában akkor biztosítható a napközbeni gyermekfelügyelet, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben - betegsége vagy egyéb ok miatt - nem biztosítható, és a szülő, törvényes képviselő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

A napközbeni gyermekfelügyelet a szolgáltatás keretében a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell, hogy biztosítson, és segítséget kell nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, ha a gyermek tanulmányait az Nktv. rendelkezései szerint sajátos nevelési igénye vagy súlyos betegsége miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként folytatja.

Kerületünkben működő családi bölcsődék, napközbeni gyermekfelügyelet:

- Dominó Gyermekcentrum – Magánbölcsőde és Családi Játsház 1182 Bp., Torda u. 20.
- Kalimpa Családi Bölcsőde 1181 Bp., Kossuth L. u. 180/B.
- Karate Kölyök Magánóvoda és Családi Bölcsőde 1183 Bp., Korpona u. 5.
- Nagykópé Családi Bölcsőde 1181 Bp., Katona J. u. 5.
- Gyermeksziget Családi Napközi 1181 Bp., Dráva u. 69.
- Mackófalva Napközbeni Gyermekfelügyelet 1188 Bp., Ady Endre u. 49/a.

4. A JÖVŐRE VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat továbbra sincs könnyű helyzetben a szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működtetése kapcsán, hiszen a megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötelék erősítését, a családban élés segítségét kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.

A Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatos feladatokat a Humánszolgáltatási Irodán belül a Szociálpolitikai csoport látta el. Így közelebb került egymáshoz a gyermek- és felnőtt védelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló egyének, családok problémáit komplexen, racionálisabban lehessen kezelni, gyorsabb legyen a reagálás a felmerülő gondok mielőbbi megoldására. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások törvényileg garantált, intézményes keretei adottak.

A gyermekek védelme mindenki kötelessége, felelőssége, ezért évente megvizsgáljuk a kerületi gyermekek érdekében tett intézkedéseinket, meghatározzuk feladatainkat, valamint évente sor kerül a gyermekvédelmi munka továbbfejlesztését és javaslatok megfogalmazását elősegítő Gyermekvédelmi Tanácskozásra.

Az elmúlt év során a megfogalmazott javaslatok minden területen megvalósultak, mely azt tükrözi, hogy az ágazatban dolgozó szakemberek – együttműködve a fenntartó döntéshozóival – felismerték az együttműködésben rejlő lehetőségeket és igyekeztek azokat minél hatékonyabban kiaknázni a közös cél érdekében.

A kerületi lakosok igényei alapján új térítéses szolgáltatások bevezetése és működtetési feltételeinek biztosítása a gyermekjóléti intézményekben. Az önkormányzat költségvetésében – a mindenkori költségvetési helyzet függvényében – céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz. Az Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben biztosítani az állagmegóvási és karbantartási munkákhoz szükséges anyagi fedezetet. Pályázati lehetőségek intenzívebb igénybevétele.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen dolgozó szakemberek segítségével a jelzőrendszer keretei között gyors és hatékony együttműködés kialakítása a veszélyeztetett gyermekek, illetve krízishelyzetbe került családok segítése érdekében.

5. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt.-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokoltá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszer és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvállalás, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében. Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat.

Kerületünk színes képet mutat civil és egyéb szervezetek területén. Önkormányzatunknak kiemelten értékes a civil szervezetek munkája, mivel a benne résztvevő emberek hasznosat tesznek környezetüknek, mind közigazgatási, mind eszmei haszna jelentős.

Az önkormányzat felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Különösen igaz ez a gyermekvédelem területén. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

Az önkormányzattal együttműködési megállapodással rendelkező civil szervezetek:

- Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezete;
- Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesülete;
- Budapest XVIII. kerület Nyugdíjas Érdekvédelmi Egyesület és tagszervezetei;
- Rózsa Nyugdíjas Klub;
- Szent Lőrinc Ltp. Nyugdíjas Klub;
- Tomory Lajos Múzeum.

A megállapodás értelmében az együttműködő civil szervezetek az együttműködési megállapodásban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó önkormányzati rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyernek támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a **működését** támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító **programokhoz** nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;

- gyermek- és ifjúságvédelem;
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok;
- kulturális és hagyományőrző tevékenységek.

A kerületben – az együttműködő civil szervezeteken kívül – közel **200 db civil szervezet** működik, valamint **22 egyházközség** nyújt szolgálatot. Az Önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek számára minden évben meghirdetett pályázatával a kerületi civil szervezetek működését, programjaikat, valamint egyházak esetében ingatlanjaik felújítását és a kerület lakosai számára nyitott és hasznos programjaikat támogatja:

- családbarát programok: nyári többnapos és napközis táborok;
- egészségmegőrzést, egészséges életmódot népszerűsítő figyelemfelhívó programok;
- fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok (klubbeszélgetések szervezése, meghívott előadókkal, különböző, a fogyatékkal élőket érintő témában, pl. foglalkoztatás, továbbtanulási lehetőségek);
- szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása;
- idős, fogyatékos emberek terápiája;
- serdülőkorúak mentálhigiénéjével foglalkozó programok;
- családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek;
- közösségfejlesztés, kis, helyi közösségek önsegítő mechanizmusának erősítése.

A kerületben működő egyházak is szerves részét képezik a helyi események, karitatív célok megvalósulásának. Az önkormányzattal közösen létrehozott programok javarészt gyermekek nyári táboroztatását szolgálják, de szerepel családi nap, jeles és köztisztelőben álló személyekről történő megemlékezés is a programok között.

Önkormányzatunk 2003. június 23-án kötött Együttműködési megállapodást a **Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesületével**. Az Egyesület évek óta az egyik legaktívabb kerületi civil szervezet, jelenleg megközelítőleg 2 000 tagja van, fontos feladatának tekinti a családok és gyermekek közös programjainak szervezését.

A **Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezetével** 2003. június 26-án kötött Együttműködési megállapodást az Önkormányzat, mely 2006. évben módosításra került, számos feladattal bővítve az együttműködés kereteit (pl: segélyraktár kialakítása, működtetése, természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeihez igyekszik igazítani. Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együttműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi, szociálisan rászorult fiatalok életminőségének javítását.

Fő tevékenységi kör:

- szociális tevékenység,
- családsegítés,
- időskorúak segítése,
- nevelés, oktatás,

- képességfejlesztés,
- ismeretterjesztés, kulturális tevékenység,
- gyermek és ifjúsági érdekképviselet,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőségének elősegítése.

2006. évtől folyamatos az együttműködés a **Tiszta Forrás Alapítvánnyal**, melyben vállalták a kerületben a hajléktalan ellátás megoldását és 2014. évtől pedig egy nagyobb létszámú nappali melegedő üzemeltetését.

A **Perspektíva a Jövőért Alapítvány** a nevelőotthonokból kikerülő fiatalok életkezdésének megsegítését tűzte ki célul.

A **Fogyatékos Emberek Csoportjáért Kerületi Egyesület** (röviden FECSKE) elsősorban a XVIII. kerületben élő hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítésén dolgozik. A kerületi fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek számára biztosítanak hasznos időtöltést.

A **Budapesti Patrónus Alapítvány** az autizmussal küzdő fiatalok számára próbál lehetőséget teremteni az iskola elhagyása után, szoros együttműködésben a SOFI-val.

Összegzés

A gyermekvédelmi törvény által megfogalmazott szemlélet, mely szerint a gyermeki jogok védelme kötelességünk, kerületünkben az elmúlt év során megvalósult.

Feladatainkat mindenkor az alábbi gyermeki jogok tiszteletben tartásával kell végezni: a gyermeknek joga van saját családi környezetben történő nevelkedéséhez, ennek megvalósítása érdekében joga van a megfelelő segítséghez, valamint joga van – szükség esetén – családpótló ellátáshoz.

Az intézmények a fentiekben meghatározott elvek betartásával, a jogszabályi követelményeknek megfelelően, az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon látták el funkcionális feladataikat. A működés személyi, tárgyi és pénzügyi feltételei biztosítottak voltak. Az önkormányzat vezetése kiemelt figyelmet fordított a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek, intézmények hatékony együttműködésére, a szükséges pénzügyi források megteremtésére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben biztosítható legyen a lakossági igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása, támogatások folyósítása.

Budapest, 2020. MÁJ. 18.

Ferencz István
alpolgármester